

HE 93/2004 vp

**HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE
VUODEN 2004 LISÄTALOUSARVIOKSI**

Viitaten tämän esityksen yleisperusteluihin ja yksityiskohtaisten perustelujen selvitysosiin ehdotetaan,
että Eduskunta päättäisi hyväksyä oheen liitetyn ehdotuksen lisätalousarvioksi vuodelle 2004.

Helsingissä 19 päivänä toukokuuta 2004

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Valtiovarainministeri *Antti Kalliomäki*

YLEISPERUSTELUT

Eduskunnalle annetaan hallituksen esitys vuoden 2004 lisätalousarvioksi.

Kansainvälinen talouskasvu on tänä vuonna kaikkiaan varsin vahvaa, joskin erot eri alueiden välillä ovat suuria. Erityisen nopeaksi tuotannon kasvu on nousemassa Aasiassa, jossa Kiinan 8—9 prosentin talouskasvu on vetämässä mukaansa alueen muitakin talouksia.

Suomessa talouskasvu jäi vuoden alkukuukausina vaatimattomaksi lähinnä viennin ja teollisuustuotannon heikkouden vuoksi. Marraskuista kokonaistuotannon kasvuennustetta onkin hieman laskeutu, mutta tuotannon kasvun ennustetaan kuitenkin nopeutuvan tänä vuonna 2½ prosenttiin edellisen vuoden 1,9 prosentista. Tuotannon kasvu vauhdittuu edelleen pitkälti kotimaisen kulutuksen voimin. Työvoiman kysyntä supistuu vielä tänä vuonna, kun työpaikkojen määrä vähenee edelleen alkutuotannossa ja teollisuudessa. Keskimääräisen työttömyysasteen arvioidaan silti edelleen laskevan viime vuodesta 0,2 prosenttiyksikköä 8,8 prosenttiin, sillä työvoiman tarjonta vähenee kysyntää enemmän.

Vuonna 2005 kokonaistuotannon kasvun arvioidaan nousevan hieman tämänvuotista nopeammaksi, sillä viennin odotetaan pääsääntöisesti nopeampaan kasvuun kuin kuluvana vuonna. Työttömyysasteen arvioidaan laskevan hieman aiemmin arvioitua hitaammin ja jäävän vuosikeskiarvona 8,5 prosenttiin työpaikkojen määrän lisääntyessä palveluelinkeinoissa.

Verojen ja veronluonteisten tulojen arviota nostetaan aiemmin budjetoidusta nettomääräisesti 505 milj. eurolla. Arvonlisäveron tuottoarviota korotetaan 410 milj. eurolla, lähinnä johtuen vuoden 2003 odotettua korkeammasta kertymästä. Kotitalouksien kulutusmenojen arvo kasvoi 5,3 % vuonna 2003, joka oli noin prosenttiyksikön enemmän kuin ennustettiin marraskuussa 2003 varsinaisen talousarvion täydentävää esitystä laadittaessa. Lisäksi kulutus suuntautui kestokulutushyödykkeisiin, joita verotetaan vakioverokannan mukaisesti. Tilinpäätöksen mukaan arvonlisäveroa kertyi 10 264 milj. euroa vuonna 2003, mikä oli noin 290 milj. euroa budjetoitua enemmän. Kotitalouksien kulutusmenojen arvon ennustetaan nousevan vuonna 2004 noin 3 ½ %. Arvonlisäveron tuoton kasvun arvioidaan seuraavan kulutusmenojen kasvua.

Autoveron tuottoarviota korotetaan 130 milj. eurolla lähinnä johtuen edelleen vilkkaana jatkuvasta autokaupasta ja vuoden 2003 odotettua paremman kertymän johdosta. Energiaverojen tuottoarviota alennetaan 35 milj. eurolla.

Sekalaisten tulojen arviota nostetaan nettomääräisesti 20 milj. eurolla. Euroopan unionin maatalouden ohjaus- ja tukirahaston ohjausosastosta saatavien tulojen arviota nostetaan 15 milj. eurolla. Li-

Talouden näkymät

Tuloarviot

säys aiheutuu rahasto-ohjelmakauden 1995—1999 sulkemisen pitkittymisestä ja sen aiheuttamasta loppuerien maksatuksien siirtymisestä vuodelta 2003 vuodelle 2004.

Arviota korkotuloista ja voiton tuloutuksista korotetaan 203 milj. eurolla. Osinkotuloarviota korotetaan toteutuneiden kertymätietojen perusteella 210 milj. eurolla. Lisäys aiheutuu Sampo Oyj:n arviointua korkeammista osingoista. Suomen Pankin voiton tuloutus valtiolle vuonna 2004 toteutuu 12 milj. euroa talousarvion tuloarviota pienempänä. Arviota valtion liikelaitosten voiton tuloutuksista korotetaan 5 milj. eurolla.

Määrärahat

Lisätalousarvioesityksessä ehdotetaan sitoutumista enintään 700 milj. euron tienrakennushankkeeseen sekä hallinnonaloille määrärahojen lisäyksiä nettomääräisesti 100 milj. euroa. Määrärahaehdotuksista 5,6 milj. euroa jää vaalikauden kehysten ulkopuolelle sillä perusteella, että menoihin saadaan rahoitus EU:n budjetista. Valtionvelan korkomenot arvioidaan nettomääräisesti 210 milj. euroa varsinaisessa talousarviossa budjetoitua pienemmiksi.

Budjettitalouden tuloarviot, määrärahat ja tasapaino, milj. euroa

	2003 Tilinpäätös	2004 Hyväksytty talousarvio	2004 Hallituksen esitys	2004 Yhteensä
Määrärahat yhteensä	36 897	37 065	-110	36 954
— Valtionvelan korot (pääluokka 36)	4 653	2 782	-210	2 572
Tuloarviot yhteensä (pl. nettolainanotto ja velanhallinta)	35 340	35 791	728	36 519
— Verotulot	30 263	30 343	505	30 848
— Muut tulot	5 077	5 448	223	5 671
Nettolainanotto ja velanhallinta	1 073	1 273	-839	435
— Nimellisarvoinen nettolainanotto	1 322	1 213	-839	375
— Velanhallinta	-248	60	-	60

Tasapaino ja valtionvelka

Lisätalousarvioesityksen tuloiksi arvioidaan 728 milj. euroa ja määrärahojen vähennykseksi ehdotetaan 110 milj. euroa. Syntyvää 839 milj. euron ylijäämää, ehdotetaan käytettävän nettolainanoton vähentämiseen, jolloin nimellisarvoinen nettolainanotto vähenisi 1 213 milj. eurosta 375 milj. euroon. Valtionvelan arvioidaan olevan vuoden 2004 lopussa 63,7 mrd. euroa, mikä on 43,2 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen. Velkasuhteen arvioidaan alenevan edellisestä vuodesta noin prosenttiyksiköllä.

Vaalikauden kehys ja jakamaton varaus

Vaalikauden kehyksestä toukokuussa 2003 tehdyn päätöksen mukaan vuoden 2004 määrärahakehys on 28 049 milj. euroa. Vuoden 2004 talousarvion ja lisätalousarvioesityksen valmistelun yhteydessä tehtyjen teknisten tarkistusten ja budjetin rakenteen muuttumista vastaavien korjausten jälkeen kehysten suuruus vuodelle 2004 on 28 089 milj. euroa. Lisätalousarvioesityksessä ehdotetaan kehyyk-

seen luettavien määrärahojen lisäykseksi 92 milj. euroa. Vuoden 2004 talousarviossa ja lisätalousarvioesityksessä kehykseen luettavia määrärahoja on vuodelle 2004 budjetoitu 27 864 milj. euroa, mikä jää 225 milj. euroa (ns. jakamaton varaus) kehysmäärärahason alapuolelle.

Hallituksen tiedossa on jo lukuisia perusteltuja, mutta harkinnanvaraisia menotarpeita, joihin on kuitenkin vielä tässä vaiheessa suhtauduttu torjuvasti. Tällä tavalla menetellen hallitus pyrkii asettamaan kaikki menotarpeet yhtäläiseen asemaan ja samalla kertaa arvioitavaksi syksyn lisätalousarvion yhteydessä. Silloin pystytään myös paremmin näkemään budjettitalouden kokonaistilanne vuonna 2004 ja varmistamaan se, että vuoden kuluessa ilmeneviin välttämättömiin, ennalta arvaamattomiin menoihin on riittävästi kehysväljyyttä.

Muurla—Lohja -moottoritien toteuttamiseen elinkaarimallilla ehdotetaan enintään 700 milj. euron sopimusvaluutta. Kilpailutettavan 25 vuoden palvelusopimuksen arvioidaan sisältävän noin 335 milj. euroa rakennuskustannuksia, 36 milj. euroa kunnossapitokustannuksia ja 329 milj. euroa rahoituskustannuksia. Perusradanpitoon ehdotetaan 20 milj. euron määrärahalisäystä ja perustienpitoon 5 milj. euron lisäystä.

Tie- ja rataverkko

Kansainväliseen rauhanturvatoimintaan ehdotetaan myönnettäväksi lisämäärärahaa yhteensä 7 milj. euroa. Lisämäärärahan tarve aiheutuu KFOR-operaation jatkumisesta ennakoitua suuremmalla vahvuudella, Suomen osaston vahventamisesta Afganistanissa sekä UNMEE-operaation jatkumisesta Etiopia-Eritreassa.

Rauhanturvaaminen

Varsinaisten kehitysyhteistyömenojen myöntö- ja sopimusvaluutta ehdotetaan lisättäväksi 30 milj. eurolla nykyisestä 385 milj. eurosta 415 milj. euroon. Muutos johtuu valtioneuvoston 5.2.2004 tekemän kehityspoliittisen periaatepäätöksen linjauksista.

Kehitysyhteistyö

Euroopan komissio jakaa tietyt tehokkuutta koskevat vaatimukset täyttävälle tavoiteohjelmille ao. jäsenmaiden ehdotuksesta vuosille 2004—2006 suoritusvaraukseksi kutsuttua lisärahoitusta, jonka suuruus on yhteensä 4 % ohjelmien EU-kehyksestä. Suomi on tehnyt komissiolle esityksensä tavoite 2- ja 3 -ohjelmille suunnattavan suoritusvarauksen kohdentamisesta ohjelmien sisällä. Tavoite 1 -ohjelman osalta Suomen esitys on tarkoitus tehdä myöhemmin. Suoritusvarauksen vuoden 2004 osuuden johdosta ehdotetaan myöntämisvaluuttan lisäystä tavoite 2- ja 3 -ohjelmia varten yhteensä 39,2 milj. euroa. Lisäyksestä on valtion rahoitusosuuden myöntämisvaluutta yhteensä 20,3 milj. euroa. Lisäyksestä on rakennerahastojen rahoitusosuuden myöntämisvaluutta yhteensä 18,9 milj. euroa, josta Euroopan aluekehitysrahaston (EAKR) rahoitusosuutta on 6,2 milj. euroa, mikä vastaa kolmannesta edellä mainittujen ohjelmien EAKR:n suoritusvarauksen kokonaismäärästä, ja Euroopan sosiaalirahaston (ESR) rahoitusosuutta 12,6 milj. euroa, mikä vastaa puolta mainittujen ohjelmien ESR:n suoritusva-

Rakennerahastot

rauksen kokonaismäärästä. Nykyiseen myöntämisvaltuuteen nähden merkittävimmät lisäykset ehdotetaan kohdennettavaksi sisäasiainministeriön, opetusministeriön, kauppa- ja teollisuusministeriön ja työministeriön pääluokkiin.

**Suoritusvarauksesta aiheutuvan myöntämisvaltuuden lisäys
hallinnonaloittain, euroa**

	Valtio	Arvio EU- osuudesta
Sisäasiainministeriön hallinnonala	3 301 000	3 185 000
Opetusministeriön hallinnonala	4 501 000	5 525 000
Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala	181 000	191 000
Kauppa- ja teollisuusministeriön hallinnonala	3 434 000	2 855 000
Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala	229 000	188 000
Työministeriön hallinnonala	8 266 000	6 491 000
Ympäristöministeriön hallinnonala	369 000	461 000
Yhteensä	20 281 000	18 896 000

Yritysten investointi ja
kehittämishankkeiden
tukeminen

Työllisyystilanteen kohentamiseksi lähinnä Itä-Lapin ja Vakka-Suomen alueilla yritysten investointi- ja kehittämishankkeiden tukemiseen ehdotetaan 4 milj. euron myöntämisvaltuutta ja 0,6 milj. euron lisämäärärahaa.

Maatilatalouden
kehittämisrahasto

Maatilatalouden kehittämisrahaston resursseja maatalouden rakenteen kehittämiseen ja muihin kehittämistarpeisiin ehdotetaan lisättäväksi siirtämällä rahastoon 14,1 milj. euron määräraha.

Valtion asuntorahasto

Lisätalousarvioesityksessä ehdotetaan hallituksen asuntopoliittisen ohjelman mukaisesti, että asunto-osakeyhtiötalolainojen korkotuesta annetun lain mukaista korkotukea perusparannuslainoille voidaan myöntää myös vuonna 2004.

Ahvenanmaa

Siirrot Ahvenanmaalle kasvavat 14,1 milj. eurolla. Kasvu aiheutuu valtion tuloihin sidotun Ahvenanmaan tasoituskasvusta 3,3 milj. eurolla, vuoden 2002 verotuksen perusteella maksettavan verohyvityksen kasvusta 4,7 milj. eurolla sekä ylimääräisestä 6,2 milj. euron määrärahasta maakunnalle sähkön varavoiman hankintaan.

Uusi palkkausjärjestelmä

Alueellisten ympäristökeskusten, opetusministeriön sekä eräiden sen hallinnonalan virastojen toimintamenoihin ehdotetaan lisäystä uuteen palkkausjärjestelmään siirtymisen vuoksi.

Arvonlisäveromenot

Puolustusministeriön ja liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalojen arvonlisäveromenoihin ehdotetaan määrärahan mitoituksen tarkistuksen johdosta lisämäärärahaa.

Euromääräisen velan korkomenot ovat nettomääräisesti 210 milj. Valtionvelan korot euroa arvioitua pienemmät johtuen alemmasta korkotasosta sekä vaihtuvakorkoisen velan osuuden kasvusta.

Eduskunnan vuodelle 2004 hyväksymät määrärahat ja nyt ehdotettavat määrärahojen muutokset pääluokittain, euroa

Pääluokka	Hyväksytty talousarvio	Hallituksen esitys	Yhteensä
21. Eduskunta	100 740 000	-	100 740 000
22. Tasavallan Presidentti	8 170 000	-	8 170 000
23. Valtioneuvosto	47 883 000	337 000	48 220 000
24. Ulkoasiainministeriön hallinnonala	766 047 000	-2 395 000	763 652 000
25. Oikeusministeriön hallinnonala	670 566 000	-	670 566 000
26. Sisäasiainministeriön hallinnonala	1 442 578 000	633 000	1 443 211 000
27. Puolustusministeriön hallinnonala	2 073 256 000	34 746 000	2 108 002 000
28. Valtiovarainministeriön hallinnonala	5 344 524 000	13 502 000	5 358 026 000
29. Opetusministeriön hallinnonala	6 053 748 000	1 014 000	6 054 762 000
30. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala	2 687 045 000	14 394 000	2 701 439 000
31. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala	1 778 494 000	32 238 000	1 810 732 000
32. Kauppa- ja teollisuusministeriön hallinnonala	964 018 000	684 000	964 702 000
33. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala	9 364 061 000	3 255 000	9 367 316 000
34. Työministeriön hallinnonala	2 305 474 000	301 000	2 305 775 000
35. Ympäristöministeriön hallinnonala	675 949 000	892 000	676 841 000
36. Valtionvelan korot	2 782 000 000	-210 000 000	2 572 000 000
Yhteensä	37 064 553 000	-110 399 000	36 954 154 000

Eduskunnan vuodelle 2004 hyväksymät tuloarviot ja nyt ehdotettavat tuloarvioiden muutokset osastoittain, euroa

Osasto	Hyväksytty talousarvio	Hallituksen esitys	Yhteensä
11. Verot ja veronluonteiset tulot	30 343 017 000	505 000 000	30 848 017 000
12. Sekalaiset tulot	4 281 094 000	20 250 000	4 301 344 000
13. Korkotulot ja voiton tuloutukset	1 021 853 000	203 000 000	1 224 853 000
15. Lainat (pl. nettolainanotto ja velanhallinta)	145 100 000	-	145 100 000
Yhteensä (pl. nettolainanotto ja velanhallinta)	35 791 064 000	728 250 000	36 519 314 000
Nettolainanotto ja velanhallinta (mom.15.03.01)	1 273 489 000	-838 649 000	434 840 000
Yhteensä	37 064 553 000	-110 399 000	36 954 154 000

Vuoden 2004 lisätalousarvio

TULOARVIOT

Osasto 11		€
11. VEROT JA VERONLUONTEISET TULOT		505 000 000
04. Liikevaihdon perusteella kannettavat verot ja maksut		410 000 000
01. Arvonlisävero, lisäystä		410 000 000
08. Valmisteverot		-35 000 000
07. Energiaverot, vähennystä		-35 000 000
10. Muut verot		130 000 000
03. Autovero, lisäystä		130 000 000

Osasto 12

12. SEKALAISET TULOT		20 250 000
26. Sisäasiainministeriön hallinnonala		200 000
99. Sisäasiainministeriön hallinnonalan muut tulot, lisäystä		200 000
27. Puolustusministeriön hallinnonala		2 406 000
99. Puolustusministeriön hallinnonalan muut tulot, lisäystä		2 406 000
30. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala		15 293 000
02. EU:n maatalouden ohjaus- ja tukirahaston ohjausosastosta saatavat tulot, lisäystä		15 000 000
99. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan muut tulot, lisäystä		293 000
31. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala		318 000
99. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan muut tulot, lisäystä		318 000
33. Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön hallinnonala		1 800 000
98. Valtionapujen palautukset, lisäystä		1 800 000
34. Työministeriön hallinnonala		233 000
99. Työministeriön hallinnonalan muut tulot, lisäystä		233 000

Osasto 13

13. KORKOTULOT JA VOITON TULOUTUKSET		203 000 000
03. Osinkotulot		210 000 000
01. Osinkotulot, lisäystä		210 000 000
04. Osuus valtion rahalaitosten voitosta		-12 000 000
01. Osuus Suomen Pankin voitosta, vähennystä		-12 000 000
05. Valtion liikelaitosten voiton tuloutukset		5 000 000
01. Valtion liikelaitosten voiton tuloutukset, lisäystä		5 000 000

Osasto 15

15. LAINAT	-838 649 000
03. Valtion nettolainanotto ja velanhallinta	-838 649 000
01. Nettolainanotto ja velanhallinta, vähennystä	-838 649 000

Tuloarvioiden kokonaismäärä:**-110 399 000**

MÄÄRÄRAHAT

	€
Pääluokka 23	
23. VALTIONEUVOSTO	337 000
02. Valtioneuvoston kanslia	82 000
21. Valtioneuvoston kanslian toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	82 000
99. Valtioneuvoston muut menot	255 000
25. Jatkosodan ihmisluovutukset -tutkimushanke (siirtomääräraha 2 v)	255 000
Pääluokka 24	
24. ULKOASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA	-2 395 000
30. Kansainvälinen kehitysyhteistyö	—
66. Varsinainen kehitysyhteistyö (siirtomääräraha 3 v)	—
99. Ulkoasiainministeriön hallinnonalan muut menot	-2 395 000
22. Suomalaisien rauhanturvajoukkojen ylläpitomenot (arviomääräraha), vähennystä	-2 395 000
Pääluokka 26	
26. SISÄASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA	633 000
75. Poliisitoimi	300 000
21. Poliisitoimen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	300 000
90. Rajavartiolaitos	151 000
70. Ilma- ja vartioalusten hankinta (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	151 000
97. Avustukset kunnille	182 000
35. Holhustoimen edunvalvonta (arviomääräraha), lisäystä	182 000

Pääluokka 27

98. Alueiden kehittäminen	—
61. Euroopan aluekehitysrahaston osallistuminen EU:n rakennerahasto-ohjelmiin (arviomääräraha)	—
62. EU:n rakennerahastojen valtion rahoitusosuus sisäasiainministeriön osalta (arviomääräraha)	—

Pääluokka 27

27. PUOLUSTUSMINISTERIÖN HALLINNONALA	34 746 000
01. Puolustusministeriö	26 400 000
19. Puolustusministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha), lisäystä	26 400 000
10. Puolustusvoimat	-1 035 000
16. Puolustusmateriaalihankinnat (siirtomääräraha 3 v), vähennystä ..	-1 035 000
21. Puolustusvoimien toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	—
30. Kansainvälinen rauhanturvaamistoiminta	9 381 000
22. Rauhanturvaamistoiminnan kalusto- ja hallintomenot (arviomääräraha), lisäystä	9 381 000

Pääluokka 28

28. VALTIOVARAINMINISTERIÖN HALLINNONALA	13 502 000
01. Valtiovarainministeriö	—
21. Valtiovarainministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	—
39. Eräät siirrot Ahvenanmaan maakunnalle	13 202 000
30. Ahvenanmaan tasoitusmaksu (arviomääräraha), lisäystä	3 277 000
31. Verohyvitys (arviomääräraha), lisäystä	4 653 000
32. Ylimääräinen määräraha (siirtomääräraha 2 v)	6 150 000
40. Arpajaisveron tuoton palauttaminen Ahvenanmaan maakunnalle (arviomääräraha), vähennystä	-878 000
40. Tullilaitos	300 000
21. Tullilaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	300 000

Pääluokka 29

29. OPETUSMINISTERIÖN HALLINNONALA	1 014 000
01. Opetusministeriö	132 000
21. Opetusministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä ..	132 000
62. EU:n rakennerahastojen valtion rahoitusosuus opetusministeriön osalta (arviomääräraha)	—
40. Yleissivistävä koulutus	800 000
21. Valtion yleissivistävän koulutuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	800 000
88. Tiede	80 000
22. Arkistolaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	48 000
23. Kotimaisten kielten tutkimuskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	32 000
90. Taide ja kulttuuri	2 000
27. Valtion elokuvatarkastamon toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	2 000

Pääluokka 30

30. MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN HALLINNONALA	14 394 000
12. Maa- ja puutarhatalouden tulotuet ja EU:n yhteisen maatalouspolitiikan liitännäistoimenpiteet	—
41. Maa- ja puutarhatalouden kansallinen tuki (siirtomääräraha 2 v) ..	—
46. Luonnonhaittakorvaus (siirtomääräraha 2 v)	—
14. Maatilatalouden rakenteen ja maaseudun kehittäminen	14 089 000
49. Maaseutuelinkeinotoiminnan korkotuki (arviomääräraha)	—
60. Siirto Maatilatalouden kehittämisrahastoon (kiinteä määräraha) ...	14 089 000
61. Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston osallistuminen maaseudun kehittämiseen (arviomääräraha)	—
62. Valtion rahoitusosuus EU:n osaksi rahoittamasta maaseudun kehittämisestä (arviomääräraha)	—
31. Metsätalouden edistäminen ja valvonta	293 000
44. Tuki puuntuotannon kestävyys turvaamiseen (arviomääräraha)	—
50. Eräät metsätalouden valtionavut (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	293 000

Päälukka 31

51. Vesivarojen käyttö ja hoito	12 000
22. Vesivarojen käytön ja hoidon menot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	12 000

Päälukka 31

31. LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖN HALLINNONALA	32 238 000
01. Liikenne- ja viestintäministeriö	197 000
22. Tutkimus ja kehittäminen (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	197 000
24. Tiehallinto	7 000 000
21. Perustienpito (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	5 000 000
79. Jälkirahoitus-, kokonaisrahoitus- ja elinkaarirahoitushankkeet (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	2 000 000
40. Ratahallintokeskus	20 030 000
21. Perusradanpito (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	20 030 000
60. Joukkoliikenteen palvelujen ostot, korvaukset ja tuet	121 000
63. Joukkoliikenteen palvelujen osto ja kehittäminen (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	121 000
99. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan muut menot	4 890 000
19. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha), lisäystä	4 890 000
62. EU:n rakennerahastojen valtion rahoitusosuus liikenne- ja viestintäministeriön osalta (arviomääräraha)	—

Päälukka 32

32. KAUPPA- JA TEOLLISUUSMINISTERIÖN HALLINNONALA	684 000
20. Teknologiapolitiikka	84 000
70. Geologian tutkimuskeskuksen alushankinta (arviomääräraha), lisäystä	84 000
30. Yrityspolitiikka	600 000
45. Yritysten investointi- ja kehittämishankkeiden tukeminen (arviomääräraha), lisäystä	600 000

Pääluokka 33		17
62.	EU:n rakennerahastojen valtion rahoitusosuus kauppa- ja teollisuusministeriön osalta (arviomääräraha)	—
40.	Kuluttaja- ja kilpailupolitiikka	—
21.	Kuluttajaviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	—
31.	Korvaus talous- ja velkaneuvonnan järjestämisestä (siirtomääräraha 2 v)	—

Pääluokka 33		
33.	SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN HALLINNONALA	3 255 000
01.	Sosiaali- ja terveysministeriö	—
62.	EU:n rakennerahastojen valtion rahoitusosuus sosiaali- ja terveysministeriön osalta (arviomääräraha)	—
18.	Sairausvakuutus	1 800 000
60.	Valtion osuus sairausvakuutuslaista johtuvista menoista (arviomääräraha), lisäystä	1 800 000
32.	Kuntien järjestämä sosiaali- ja terveydenhuolto	1 400 000
31.	Valtionosuus kunnille sosiaali- ja terveystalouden perustamiskustannuksiin (arviomääräraha), lisäystä	1 400 000
57.	Lomatoiminta	55 000
50.	Valtion korvaus Maatalousyrittäjien eläkelaitokselle ja kunnille maatalousyrittäjien lomituspalvelujen hallintomenoihin (arviomääräraha), lisäystä	55 000

Pääluokka 34		
34.	TYÖMINISTERIÖN HALLINNONALA	301 000
01.	Työhallinto	48 000
23.	Työelämäohjelmat ja työpoliittinen tutkimus (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	48 000
05.	Euroopan rakennerahastojen ohjelmien toteutus	—
61.	Euroopan sosiaalirahaston osallistuminen EU:n rakennerahasto-ohjelmiin (arviomääräraha)	—
62.	EU:n rakennerahastojen valtion rahoitusosuus työministeriön osalta (arviomääräraha)	—

Pääluokka 35

07. Pakolais- ja siirtolaisuusasiat	253 000
21. Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanotto toiminta valtion osalta (arviomääräraha), lisäystä	253 000

Pääluokka 35

35. YMPÄRISTÖMINISTERIÖN HALLINNONALA	892 000
01. Ympäristöministeriö	—
21. Ympäristöministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	—
30. Asumisen edistäminen	—
60. Siirto valtion asuntorahastoon	—
40. Alueelliset ympäristökeskukset	892 000
21. Alueellisten ympäristökeskusten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	892 000
99. Ympäristöministeriön hallinnonalan muut menot	—
62. EU:n rakennerahastojen valtion rahoitusosuus ympäristöministeriön osalta (arviomääräraha)	—

Pääluokka 36

36. VALTIONVELAN KOROT	-210 000 000
01. Euromääräisen velan korko	-210 000 000
90. Euromääräisen velan korko (arviomääräraha), vähennystä	-210 000 000

Määrärahojen kokonaismäärä:**-110 399 000**

TULOARVIOT

Osasto 11 VEROT JA VERONLUONTEISET TULOT

04. Liikevaihdon perusteella kannettavat verot ja maksut

<i>01. Arvonlisävero</i>	2004 lisätalousarvio	410 000 000
Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä	2004 talousarvio	10 214 000 000
410 000 000 euroa.	2003 tilinpäätös	10 264 105 058
<i>Selvitysosa:</i> Toteutuneiden kertymä-	2002 tilinpäätös	9 755 537 356
tietojen perusteella arvioidaan arvonlisäveron		
kokonaiskertymän nousevan 10 624 000 000		
euroon.		

08. Valmisteverot

<i>07. Energiaverot</i>	2004 lisätalousarvio	-35 000 000
Momentilta vähennetään 35 000 000 euroa.	2004 talousarvio	2 990 000 000
<i>Selvitysosa:</i> Toteutuneiden kertymä-	2003 tilinpäätös	2 865 449 572
tietojen perusteella arvioidaan energiaverojen	2002 tilinpäätös	2 756 404 368
kertymän jäävän 2 955 000 000 euroon.		

10. Muut verot

<i>03. Autovero</i>	daan autoveron kokonaiskertymän nousevan	
Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä	1 250 000 000 euroon.	
130 000 000 euroa.		
<i>Selvitysosa:</i> Toteutuneiden kertymä-	2004 lisätalousarvio	130 000 000
tietojen sekä henkilöautojen vuodelle 2004 en-	2004 talousarvio	1 120 000 000
nustettujen myyntilukujen perusteella arvioi-	2003 tilinpäätös	1 206 651 783
	2002 tilinpäätös	1 022 855 614

Osasto 12 SEKALAISET TULOT

26. Sisäasiainministeriön hallinnonala

<p>99. <i>Sisäasiainministeriön hallinnonalan muut tulot</i></p> <p>Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 200 000 euroa.</p> <p><i>Selvitysosa:</i> Lisäys aiheutuu pakkokeinolain (450/1987) 4 luvun 17 §:n 1 ja 2 momenttien mukaan takavarikoitujen esineiden myyntitulojen tulouttamisesta momentille.</p>	<p>Vuonna 2004 momentille tuloutetaan myös vuonna 2003 kertyneet tulot.</p> <table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 80%;">2004 lisätalousarvio</td> <td style="text-align: right;">200 000</td> </tr> <tr> <td>2004 talousarvio</td> <td style="text-align: right;">800 000</td> </tr> <tr> <td>2003 tilinpäätös</td> <td style="text-align: right;">1 917 709</td> </tr> <tr> <td>2002 tilinpäätös</td> <td style="text-align: right;">850 575</td> </tr> </table>	2004 lisätalousarvio	200 000	2004 talousarvio	800 000	2003 tilinpäätös	1 917 709	2002 tilinpäätös	850 575
2004 lisätalousarvio	200 000								
2004 talousarvio	800 000								
2003 tilinpäätös	1 917 709								
2002 tilinpäätös	850 575								

27. Puolustusministeriön hallinnonala

<p>99. <i>Puolustusministeriön hallinnonalan muut tulot</i></p> <p>Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 2 406 000 euroa.</p> <p><i>Selvitysosa:</i> Lisäys aiheutuu Suomen ottaessa johtovastuun MNB(C):sta KFOR-operaatiossa 1.5.2004 alkaen. Lisäys kertyy muilta Keskenen prikaatin alueella toimivilta kansallisuuksilta perittävistä 1 862 000 euron</p>	<p>ylläpitokorvauksista ja 544 000 euron muonituskorvauksista.</p> <table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 80%;">2004 lisätalousarvio</td> <td style="text-align: right;">2 406 000</td> </tr> <tr> <td>2004 talousarvio</td> <td style="text-align: right;">1 093 000</td> </tr> <tr> <td>2003 tilinpäätös</td> <td style="text-align: right;">21 273 472</td> </tr> <tr> <td>2002 tilinpäätös</td> <td style="text-align: right;">3 575 062</td> </tr> </table>	2004 lisätalousarvio	2 406 000	2004 talousarvio	1 093 000	2003 tilinpäätös	21 273 472	2002 tilinpäätös	3 575 062
2004 lisätalousarvio	2 406 000								
2004 talousarvio	1 093 000								
2003 tilinpäätös	21 273 472								
2002 tilinpäätös	3 575 062								

30. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala

<p>02. <i>EU:n maatalouden ohjaus- ja tukirahaston ohjausosastosta saatavat tulot</i></p> <p>Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 15 000 000 euroa.</p>	<p><i>Selvitysosa:</i> Tulokertymää lisää ohjelmakauden 1995—1999 ohjelmien sulkemisen pitkittyminen, joka siirtää loppuerien maksamista vuodelta 2003 vuodelle 2004 yhteensä 15 300 000 eurolla.</p>
--	---

Tulokertymää vähentää puolestaan se, että Ahvenanmaan tavoite 5b-ohjelmassa ja kauppa- ja teollisuusministeriön hallinnoimassa komission asetuksen (EY) N:o 951/97 mukaisessa tavoite 5a-ohjelmassa menot jäivät ohjelmia

suljettaessa komission suorittamia ennakoita pienemmiksi, minkä johdosta 300 000 euroa vähennetään muista komission suoritettaviksi tulevista loppueristä.

Maatalouden ohjaus- ja tukirahaston ohjausosaston osuuden arvioitu jakautuminen, milj. euroa

Ohjelma	Talousarvio; tuloutuu			Lisätalousarvioesitys; tuloutuu			Yhteensä; tuloutuu		
	talous- arvioon	MA- KE- RAan yhteensä		talous- arvioon	MA- KE- RAan yhteensä		talous- arvioon	MA- KE- RAan yhteensä	
Tavoite 1, Itä-Suomi	12,0	8,3	20,3	-	-	-	12,0	8,3	20,3
Tavoite 1, Pohjois-Suomi	10,0	4,5	14,5	-	-	-	10,0	4,5	14,5
Yhteisöaloite Leader+	9,0	-	9,0	-	-	-	9,0	-	9,0
Ohjelmakausi 2000—2006 yhteensä	31,0	12,8	43,8	-	-	-	31,0	12,8	43,8
Tavoite 6	-	-	-	13,1	0,8	13,9	13,1	0,8	13,9
Tavoite 5b (Manner-Suomi)	-	-	-	0,1	-	0,1	0,1	-	0,1
Tavoite 5a (asetus 950/97)	-	-	-	0,6	4,9	5,5	0,6	4,9	5,5
Yhteisöaloitteet	-	-	-	1,5	-	1,5	1,5	-	1,5
Tavoite 5b (Ahvenanmaa)	-	-	-	-0,2	-	-0,2	-0,2	-	-0,2
Tavoite 5a (asetus 951/97)	-	-	-	-0,1	-	-0,1	-0,1	-	-0,1
Ohjelmakausi 1995—1999 yhteensä	-	-	-	15,0	5,7	20,7	15,0	5,7	20,7
Yhteensä	31,0	12,8	43,8	15,0	5,7	20,7	46,0	18,5	64,5

2004 lisätalousarvio	15 000 000
2004 talousarvio	31 000 000
2003 tilinpäätös	16 126 133
2002 tilinpäätös	10 053 180

Selvitysosa: Tulojen lisäys aiheutuu siitä, että Metsämuseosäätiön puunkorjuun koneellistamisen esittelyhallin rakentamiseen vuonna 2002 myönnetystä avustuksesta on palautettu valtiolle 293 505,67 euroa.

99. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan muut tulot

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 293 000 euroa.

2004 lisätalousarvio	293 000
2004 talousarvio	870 000
2003 tilinpäätös	1 159 784
2002 tilinpäätös	9 998 294

31. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala

99. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan muut tulot

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 318 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäyksestä 185 000 euroa vastaa EU:n myöntämien VIKING MIP 2001 ja 2003 -selvitys- ja toteutushankkeiden arvioitua määrää ja 12 000 euroa ERA-NET Transport -hankkeen arvioitua määrää. Vastaavat menot on merkitty momentille 31.01.22.

Lisäyksestä 121 000 aiheutuu EU:n myöntämästä tuesta IMAGE-hankkeelle. Vastaavat menot on merkitty momentille 31.60.63.

2004 lisätalousarvio	318 000
2004 talousarvio	31 150 000
2003 tilinpäätös	5 307 974
2002 tilinpäätös	1 598 822

33. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala

98. Valtionapujen palautukset

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 1 800 000 euroa.

Selvitysosa: Tulojen lisäys aiheutuu vuonna 2003 käyttämättä jääneen harkinnanvaraisen kuntoutuksen määrärahan palautuk-

sesta. Vastaava määrärahan lisäys on merkitty momentille 33.18.60.

2004 lisätalousarvio	1 800 000
2004 talousarvio	12 000 000
2003 tilinpäätös	31 213 795
2002 tilinpäätös	31 531 941

34. Työministeriön hallinnonala

99. Työministeriön hallinnonalan muut tulot

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 233 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäyksestä 48 000 euroa aiheutuu EU:n komission osallistumisesta "EES evaluation: Development of national evaluation practice. Early intervention as an employment policy method (EIPO)" -nimiseen tutkimusprojektiin päärahoittajana 75 000 eurolla. Loput komission rahoitusosuudesta tuloutuvat vuoden 2005 alkupuolella. Vastaavat menot on merkitty momentille 34.01.23.

Lisäyksestä 185 000 euroa aiheutuu EU:n syrjinnän ja rasmin vastaisiin hankkeisiin myöntämän tuen tulouttamisesta. Tukea on myönnetty yhteensä 252 473 euroa, josta 67 184 euroa on tuloutettu vuonna 2003. Vastaavat menot on merkitty momentille 34.07.21.

2004 lisätalousarvio	233 000
2004 talousarvio	1 800 000
2003 tilinpäätös	2 183 337
2002 tilinpäätös	2 314 892

Osasto 13 KORKOTULOT JA VOITON TULOUTUKSET

03. Osinkotulot

<p><i>01. Osinkotulot</i> Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 210 000 000 euroa. <i>Selvitysosa:</i> Toteutuneiden kertymistietojen perusteella arvioidaan osinkotulojen määrän lisääntyvän 210 000 000 eurolla. Lisä-</p>	<p>ys aiheutuu Sampo Oyj:n arvioitua korkeammista osingoista.</p> <p>2004 lisätalousarvio 2004 talousarvio 2003 tilinpäätös 2002 tilinpäätös</p>	<p>210 000 000 600 000 000 603 471 355 674 625 391</p>
--	--	--

04. Osuus valtion rahalaitosten voitosta

<p><i>01. Osuus Suomen Pankin voitosta</i> Momentilta vähennetään 12 000 000 euroa. <i>Selvitysosa:</i> Suomen Pankin vuoden 2003 tilinpäätöstiedon mukaan valtiolle tuloutettava osuus pankin voitosta jäi 88 000 000 euroon.</p>	<p>2004 lisätalousarvio 2004 talousarvio 2003 tilinpäätös 2002 tilinpäätös</p>	<p>-12 000 000 100 000 000 81 509 143 99 000 000</p>
--	--	--

05. Valtion liikelaitosten voiton tuloutukset

<p><i>01. Valtion liikelaitosten voiton tuloutukset</i> Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 5 000 000 euroa. <i>Selvitysosa:</i> Tulojen lisäys vastaa Tie-liikelaitoksen arvioitua suurempaa voitontuloutusta valtiolle vuodelta 2003.</p>	<p>2004 lisätalousarvio 2004 talousarvio 2003 tilinpäätös 2002 tilinpäätös</p>	<p>5 000 000 83 078 000 86 841 088 81 381 677</p>
---	--	---

Osasto 15 LAINAT

03. Valtion nettolainanotto ja velanhallinta

01. Nettolainanotto ja velanhallinta

Momentilta vähennetään 838 649 000 euroa.

Selvitysosa: Lisätalousarvio on esityksen mukaan ylijäämäinen. Nimellisarvoisesta nettolainanotosta vähennetään 838 649 000 euroa, jolloin nimellisarvoisen nettolainanoton määrä on 374 840 000 euroa vuonna 2004. Velanhallinnan erät mukaanlukien nettotulojen määrä on 434 840 000 euroa vuonna 2004.

Vähennys tulojen ja menojen erittelyyn	€
Tulot	
Nimellisarvoinen nettolainanotto (netto)	-838 649 000
Emissiovoitot (netto)	-
Menot	
Pääomatappiot (netto)	-
Nettotulot	-838 649 000
2004 lisätalousarvio	-838 649 000
2004 talousarvio	1 273 489 000
2003 tilinpäätös	1 073 329 031

M Ä Ä R Ä R A H A T

Pääluokka 23 VALTIONEUVOSTO

02. Valtioneuvoston kanslia

Selvitysosa: Valtioneuvoston kanslia valmistelee tämän vuoden elokuun loppuun mennessä ehdotuksen lähinnä ulkoistettujen palvelujen käyttöön perustuvasta kuljetusjärjestelmästä, jolla voidaan taata valtioneuvoston jäsenten turvalliset kuljetukset myös pääkaupunkiseudun ulkopuolella.

21. Valtioneuvoston kanslian toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	2004 lisätalousarvio	82 000
	2004 talousarvio	19 901 000
Momentille myönnetään lisäystä 82 000 euroa.	2003 tilinpäätös	21 430 000
	2002 tilinpäätös	17 484 000

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu valtiollisten hautajaisten aiheuttamista menoista.

99. Valtioneuvoston muut menot

25. Jatkosodan ihmisluovutukset -tutkimus-hanke (siirtomääräraha 2 v)	Määrärahaa saa käyttää tutkimuksesta aiheutuvien menojen maksamiseen. Määrärahaa saa käyttää enintään kahdeksaa henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen.
Momentille myönnetään 255 000 euroa.	

Selvitysosa: Tutkimushankkeessa selvitetään poliisilinjan ja sotilaslinjan luovutuksia Saksaan ja myöhemmin Neuvostoliittoon ja sotavankileirien kuolintapauksia sekä vangeiksi joutuneiden suomalaisten ja suomensukuisten sotavankien myöhempiä vaiheita. Tutkimushanke sijoitetaan Kansallisarkistoon. Tutkimusprojekti aloitetaan vuonna 2004 ja se kestää vuoteen 2008. Hankkeesta on arvioitu aiheutuvan menoja yhteensä 1 900 000 euroa.

2004 lisätalousarvio 255 000

Pääluokka 24
ULKOASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

30. Kansainvälinen kehitysyhteistyö

66. *Varsinainen kehitysyhteistyö* (siirtomääräraha 3 v)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että vuoden 2004 aikana saa tehdä uusia kehitysyhteistyösopimuksia ja antaa sitoumuksia, joista aiheutuu menoja vuoden 2004 jälkeisille vuosille yhteensä enintään 415 000 000 euron arvosta.

Lisäksi myöntö- ja sopimusvaltuuksien jatkautumista koskevan taulukon kohtaan 2. Maa- ja aluekohtainen kehitysyhteistyö lisätään 30 000 000 euroa.

Selvitysosa: Myöntö- ja sopimusvaltuuden lisäys aiheutuu valtioneuvoston 5.2.2004 tekemän kehityspoliittisen periaatepäätöksen linjauksista.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2004 lisätalousarvio	—
2004 talousarvio	409 955 000
2003 tilinpäätös	371 246 000
2002 tilinpäätös	366 739 000

99. Ulkoasiainministeriön hallinnonalan muut menot

22. *Suomalaisten rauhanturvajoukkojen ylläpitomenot* (arviomääräraha)

Momentilta vähennetään 2 395 000 euroa.

Lisäksi momentin käyttösuunnitelmaa muutetaan seuraavasti:

Muutokset käyttösuunnitelmaan, euroa

	Alkuperäinen käyttösuunnitelma	Muutos +/-	Muutettu käyttösuunnitelma
01. YKSO:n menot (UNFICYP-operaatio)	212 000	-	212 000
02. YKSRJEE:n menot (UNMEE-operaatio)	5 200 000	+3 830 000	9 030 000
03. Liberian rauhanturvaoperaation menot (UNMIL-operaatio)	-	+189 000	189 000
04. Suomen Kosovon rauhanturvajoukon menot (KFOR-operaatio)	30 249 000	+2 634 000	32 883 000
05. Yhteiset menot	1 621 000	+421 000	2 042 000
06. SOFY:n menot (EUF-operaatio)	80 000	-	80 000

08. SOAF:n menot (ISAF-operaatio)	3 808 000	+1 132 000	4 940 000
09. Varalla käynnissä olevien operaatioiden lisämeneihin ja niiden jatkamiseen, mahdollisiin uusiin rauhanturvaamis-operaatioihin sekä muihin rauhanturvaameneihin	10 801 000	-10 601 000	200 000
Yhteensä	51 971 000	-2 395 000	49 576 000

Selvitysosa: Muutokset käyttösuunnitelmaan aiheutuvat Suomen osallistumisesta UNMIL-operaatioon Liberiassa vuonna 2004, UNMEE-operaation jatkumisesta 16.6.—15.12.2004, Suomen osallistumisen jatkumisesta KFOR-operaatioon ennakoitua suuremmalla vahvuudella 1.5.—31.12.2004 Kosovon muuttuneen tilanteen vuoksi, Suomen osaston vahventamisesta noin 20 henkilöllä Afganistanissa, mikä aiheutuu palokuntaryhmän asettamisesta Kabulin kansainväliselle lentokentälle sekä PRT-osaston perustamisesta Pohjois-Afganistaniin. Henkilövahvuuksien lisääminen ja

operaatioiden jatkuminen suunniteltua pidempään lisää rotaatio- ym. koulutuksesta aiheutuvia menoja. Menojen lisäys, 8 206 000 euroa, rahoitetaan kohdassa 09. varalla olleista määrärahoista, joista lisäksi siirretään 2 395 000 euroa momentille 27.30.22.

2004 lisätalousarvio	-2 395 000
2004 talousarvio	51 971 000
2003 tilinpäätös	47 889 858
2002 tilinpäätös	45 807 804

Pääluokka 26 SISÄASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

75. Poliisitoimi

<p>21. Poliisitoimen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)</p> <p>Momentille myönnetään lisäystä 300 000 euroa.</p> <p><i>Selvitysosa:</i> Lisämäärärahan tarve aiheutuu virkaehtosopimuksen mukaisista menoista.</p>	<p>2004 lisätalousarvio</p> <p>2004 talousarvio</p> <p>2003 tilinpäätös</p> <p>2002 tilinpäätös</p>	<p>300 000</p> <p>553 089 000</p> <p>532 221 000</p> <p>503 560 000</p>
---	---	---

90. Rajavartiolaitos

<p>70. Ilma- ja vartiotalusten hankinta (siirtomääräraha 3 v)</p> <p>Momentille myönnetään lisäystä 151 000 euroa.</p> <p>Lisäksi momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää 2 673 000 euroa vuoden 2000 talousarviossa myönnetystä kahden vartiolaivan tilausvaltuudesta aiheutuvien menojen maksamiseen sekä tarvittaessa indeksien ja valuuttakurssien muutoksista aiheutuviin hankintasopimuksen mukaisiin menoihin.</p>	<p><i>Selvitysosa:</i> Lisämääräraha on tarkoitettu indeksien muutoksista aiheutuviin hankintasopimuksen mukaisiin menoihin, jotka aiheutuvat vuoden 2000 talousarviossa myönnetystä vartiolaivojen tilausvaltuudesta.</p>	<p>2004 lisätalousarvio</p> <p>2004 talousarvio</p> <p>2003 tilinpäätös</p>
		<p>151 000</p> <p>8 522 000</p> <p>13 305 000</p>

97. Avustukset kunnille

<p>35. Holhustoimen edunvalvonta (arviomääräraha)</p> <p>Momentille myönnetään lisäystä 182 000 euroa.</p> <p><i>Selvitysosa:</i> Lisämäärärahan tarve aiheutuu edunvalvontatapausten ennakoitua suuremmasta määrästä. Korvauksen on tarkoitus</p>	<p>olla keskimäärin 146 euroa edunvalvontaa kohti.</p>	<p>2004 lisätalousarvio</p> <p>2004 talousarvio</p> <p>2003 tilinpäätös</p> <p>2002 tilinpäätös</p>
		<p>182 000</p> <p>3 347 000</p> <p>3 260 606</p> <p>3 074 024</p>

98. Alueiden kehittäminen

61. Euroopan aluekehitysrahaston osallistuminen EU:n rakennerahasto-ohjelmiin (arvio-määräraha)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että myöntämisvaltuus kasvaa 113 565 000 eurosta 119 747 000 euroon.

Myöntämisvaltuuden lisäyksen osalta päätöksiä maksatuksista saa tehdä sen jälkeen, kun Euroopan komissio on hyväksynyt Suomen esityksen asianomaisen ohjelma-asiakirjan muuttamisesta.

Selvitysosa: Myöntämisvaltuuden kasvu 6 182 000 eurolla aiheutuu tavoite 2-ohjelmien suoritusvarausten vuoden 2004 osuuk-sien budjetoinnista.

Tarkoituksena on, että myöntämisvaltuuden lisäyksen käytön osalta voidaan toteuttaa tarvittavat valmistelutoimenpiteet mutta mahdollisiin sitoumuksiin on liitettävä ehto, jonka mukaan maksatus edellyttää komission hyväksyntää.

Vuoden 2004 myöntämisvaltuudesta arvioi-daan aiheutuvan maksatuksia 30 717 000 eu-roa vuonna 2004, 43 703 000 euroa vuonna 2005, 36 233 000 euroa vuonna 2006 ja 9 094 000 euroa vuonna 2007.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdote-ta lisämäärärahaa.

2004 lisätalousarvio	—
2004 talousarvio	135 354 000
2003 tilinpäätös	107 064 551
2002 tilinpäätös	112 537 166

62. EU:n rakennerahastojen valtion rahoitusosuus sisäasiainministeriön osalta (arvio-määräraha)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että myöntämisvaltuus kasvaa 25 026 000 eurosta 28 265 000 euroon.

Myöntämisvaltuuden lisäyksen osalta päätöksiä maksatuksista saa tehdä sen jälkeen, kun Euroopan komissio on hyväksynyt Suomen esityksen asianomaisen ohjelma-asiakirjan muuttamisesta.

Selvitysosa: Myöntämisvaltuuden kasvussa on huomioitu lisäyksenä 3 301 000 euroa tavoite 2 -ohjelmien vuoden 2004 suoritusvarausten budjetoinnin johdosta. Kun lisäksi otetaan vähennyksenä huomioon 42 000 eu-roa teknisen avun hallinnonalakohtaisen jaon tarkentumisesta sekä 20 000 euroa siirtona momentille 33.01.62 Urban II -yhteisöaloitetta varten, valtuuden kasvu on 3 239 000 euroa.

Tarkoituksena on, että myöntämisvaltuuden lisäyksen käytön osalta voidaan toteuttaa tarvittavat valmistelutoimenpiteet mutta mahdollisiin sitoumuksiin on liitettävä ehto, jonka mukaan maksatus edellyttää komission hyväksyntää.

Vuoden 2004 myöntämisvaltuudesta arvioi-daan aiheutuvan maksatuksia 11 015 000 eu-roa vuonna 2004, 9 811 000 euroa vuonna 2005 ja 7 439 000 euroa vuonna 2006.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdote-ta lisämäärärahaa.

2004 lisätalousarvio	—
2004 talousarvio	27 845 000
2003 tilinpäätös	23 088 338
2002 tilinpäätös	24 282 709

Pääluokka 27 PUOLUSTUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Puolustusministeriö

19. Puolustusministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 26 400 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahantarpeesta 26 300 000 euroa aiheutuu momentin määrärahan mitoituksen tarkistuksesta ja 100 000 eu-

roa momentille 27.30.22 budjetoidusta lisämäärärahasta.

2004 lisätalousarvio	26 400 000
2004 talousarvio	172 500 000
2003 tilinpäätös	190 476 380

10. Puolustusvoimat

16. Puolustusmateriaalihankinnat (siirtomääräraha 3 v)

Momentilta vähennetään 1 035 000 euroa.

Lisäksi momentin perusteluja muutetaan siten, että ilmavoimien hävittäjätorjuntakyvyn kehittämisen tilausvaltuus (IHT 2004) pienenee 111 500 000 eurosta 87 460 000 euroon. Valtuuden menojen vuosittaista ajoittumista muutetaan siten, että valtuuden käytöstä saa aiheutua menoja valtiolle vuoden 2005 loppuun mennessä enintään 2 159 000 euroa, vuoden 2006 loppuun mennessä enintään 14 830 000 euroa, vuoden 2007 loppuun mennessä enintään 45 984 000 euroa, vuoden 2008 loppuun mennessä enintään 72 782 000 euroa ja vuoden 2009 loppuun mennessä enintään 87 460 000 euroa. Hävittäjätorjuntakyvyn kehittämiseksi tehtävistä sopimuksista aiheutuvi- en menojen maksatuksiin varattu vuoden 2004

määräraha pienenee 3 500 000 eurosta 2 465 000 euroon.

Tilausvaltuustaulukon kohdan 21. Ilmavoimien hävittäjätorjuntakyky 2004 valtuus on 87,5 milj. euroa.

Selvitysosa: IHT 2004 -tilausvaltuuden pieneminen 24 040 000 eurolla aiheutuu Yhdysvaltain dollarin kurssin muuttumisesta valtuuden alkuperäiseen mitoitussajankohtaan nähden.

2004 lisätalousarvio	-1 035 000
2004 talousarvio	572 600 000
2003 tilinpäätös	519 000 000
2002 tilinpäätös	516 696 000

21. Puolustusvoimien toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että vuoden 2003 talousarviossa puolustusvoimien

toiminnan edellyttämien materiaalin ja palvelujen hankintaan liittyvien pitkäaikaisten sopimusten tekemiseen myönnetty tilausvaltuus pienenee 75 000 000 eurosta 63 095 000 euroon, ja valtuuden menojen vuosittaista ajoittamista muutetaan siten, että valtuuden käytöstä saa aiheutua menoja valtiolle vuoden 2004 loppuun mennessä enintään 48 095 000 euroa ja vuoden 2005 loppuun mennessä enintään 63 095 000 euroa.

Selvitysosa: Tilausvaltuuden pieneminen 11 905 000 eurolla liittyy ilmavoimien

vuotuisiin lentopolttoainehankintoihin ja tilausvaltuuden käyttöperustelujen oikeaan tulkintaan ja asianmukaiseen noudattamiseen.

Momentin loppusumma ei edellä olevan johdosta muutu.

2004 lisätalousarvio	—
2004 talousarvio	1 270 436 000
2003 tilinpäätös	1 231 990 000
2002 tilinpäätös	1 131 224 000

30. Kansainvälinen rauhanturvaamistoiminta

22. Rauhanturvaamistoiminnan kalusto- ja hallintomenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 9 381 000 euroa.

Lisäksi momentin käyttösuunnitelmaa muutetaan seuraavasti:

Muutokset käyttösuunnitelmaan, euroa

	Alkuperäinen käyttösuunnitelma	Muutos +/- käyttösuunnitelma	Muutettu
01. Sotilastarkkailijatoiminnan menot	2 509 000	-	2 509 000
02. YKSO:n menot (UNFICYP-operaatio)	50 000	+10 000	60 000
03. YKSRJEE:n menot (UNMEE-operaatio)	3 476 000	+1 821 000	5 297 000
04. Liberian rauhanturvaoperaation menot (UNMIL-operaatio)	-	+37 000	37 000
05. Suomen Kosovon rauhanturvajoukon menot (KFOR-operaatio)	14 406 000	+6 648 000	21 054 000
06. Yhteiset menot	1 152 000	-	1 152 000
07. Kriisinhallinnan joukkojen kehittämisohjelma	16 000 000	-	16 000 000
10. SOAF:n menot (ISAF-operaatio)	3 599 000	+2 753 000	6 352 000
20. Varalla käynnissä olevien operaatioiden lisämenoihin ja niiden jatkamiseen sekä mahdollisiin uusiin rauhanturvaamisoperaatioihin	2 232 000	-1 888 000	344 000
Yhteensä	43 424 000	+9 381 000	52 805 000

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarpeesta 6 648 000 euroa aiheutuu Suomen osallistumisen jatkumisesta KFOR-operaatioon ennakoitua suuremmalla vahvuudella 1.5.—31.12.2004 Kosovon muuttuneen tilanteen vuoksi ja 2 753 000 euroa Suomen osaston vahventamisesta noin 20 henkilöllä Afganistanissa, mikä aiheutuu palokuntaryhmän asetta-

misesta Kabuln kansainväliselle lentokentälle sekä PRT-osaston perustamisesta Pohjois-Afganistaniin. Lisämäärärahan tarpeesta 37 000 euroa johtuu Suomen osallistumisesta UNMIL-operaatioon Liberiassa vuonna 2004 ja 1 821 000 euroa UNMEE-operaation jatkumisesta 16.6.—15.12.2004 ja 10 000 euroa UNFICYP-operaation menojen kasvusta.

UNMIL-, UNMEE- ja UNFICYP-operaatioiden lisämäärärahatarpeet sekä 20 000 euroa ISAF-operaation lisämäärärahatarpeesta, yhteensä 1 888 000 euroa, rahoitetaan kohdassa 20. varalla olleista määrärahoista. KFOR-operaation Keskisen prikaatin toiminnasta kertyvät lisätulot 2 406 000 euroa on merkitty momentille 12.27.99.

Määrärahan lisäyksestä 2 395 000 euroa on siirtoa momentilta 24.99.22.

2004 lisätalousarvio	9 381 000
2004 talousarvio	43 424 000
2003 tilinpäätös	50 989 624
2002 tilinpäätös	24 465 883

Pääluokka 28 VALTIOVARAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Valtiovarainministeriö

21. Valtiovarainministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentin perusteluja täydennetään siten, että nettobudjetoinnissa otetaan tuloina huomioon myös Pohjoismaiden ministerineuvoston rahoittaman hankkeen tulot sekä EIPA:lta saavat tulot yhteisrahoitteisesta toiminnasta.

Selvitysosa: Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2004 lisätalousarvio	—
2004 talousarvio	26 028 000
2003 tilinpäätös	25 430 000
2002 tilinpäätös	24 960 000

39. Eräät siirrot Ahvenanmaan maakunnalle

30. Ahvenanmaan tasoitusmaksu (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 3 277 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu Ahvenanmaan itsehallintolain perusteena olevien valtion vuoden 2004 talousarviossa arvioitujen tulojen määrän lisääntymisestä.

2004 lisätalousarvio	3 277 000
2004 talousarvio	161 060 000
2003 tilinpäätös	164 789 258
2002 tilinpäätös	157 495 354

31. Verohyvitys (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 4 653 000 euroa.

Selvitysosa: Ahvenanmaan itsehallintolain 49 §:n mukaan Ahvenanmaan maakun-

nalle on maksettava ylimenevä osa, jos maakunnassa verovuodelta maksuunpantu tulo- ja varallisuusvero ylittää 0,5 prosenttia vastaavasta verosta koko maassa (verohyvitys). Ahvenanmaan valtuuskunta on vahvistanut verovuoden 2002 verohyvityksen 16 652 173 euroksi.

2004 lisätalousarvio	4 653 000
2004 talousarvio	12 000 000
2003 tilinpäätös	11 848 146
2002 tilinpäätös	6 754 584

32. Ylimääräinen määräraha (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 6 150 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Ahvenanmaan itsehallintolain 48 §:n mukaisen ylimääräisen määrärahan maksamiseen Ahvenanmaan maakunnalle.

Selvitysosa: Ahvenanmaan itsehallintolain 48 §:n mukaan Ahvenanmaan maakunnalle voidaan myöntää ylimääräinen määräraha maakuntapäivien esityksestä poikkeuksellisen suuriin sellaisiin kertamenoihin, joita ei kohtuudella voida rahoittaa maakunnan talousarviosta. Ahvenanmaan maakuntapäivät on esittänyt, että Ahvenanmaan valtuuskunta myöntäisi ylimääräisen määrärahan maakunnalle sähkön varavoiman hankintaan. Ahvenanmaan valtuuskunta on 17.3.2004 tehnyt päätöksen, jonka mukaan määrärahan suuruus on 6,15 milj. euroa ja kuitenkin enintään 40 prosenttia hyväksyttävistä investointikustannuksista.

2004 lisätalousarvio 6 150 000

40. *Arpajaisveron tuoton palauttaminen Ahvenanmaan maakunnalle* (arviomääräraha)

Momentilta vähennetään 878 000 euroa.

Selvitysosa: Määrärahaa saa käyttää arpajaisveron tuoton palauttamiseen Ahvenanmaan maakunnalle. Vähennys aiheutuu siitä, että Ålands Penningautomatförening on maksanut vuonna 2003 ennakoitua vähemmän arpajaisveroa.

2004 lisätalousarvio	-878 000
2004 talousarvio	3 500 000
2003 tilinpäätös	2 270 034
2002 tilinpäätös	1 683 100

40. Tullilaitos

21. *Tullilaitoksen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 300 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu Niirala—Värtsilä rajanylityspaikan au-

kioloajan laajentamisesta koko vuorokauden kattavaksi.

2004 lisätalousarvio	300 000
2004 talousarvio	125 967 000
2003 tilinpäätös	123 038 000
2002 tilinpäätös	112 234 000

60. Senaatti-kiinteistöt

Luvun perustelujen kohtaa 2. *Investoinnit* täydennetään siten, että Senaatti-kiinteistöt saa antaa lainaa samaan liikelaitoskonserniin kuuluville osakeyhtiömuotoisille tytäryhtiöille tai osakkuusyhtiöille enintään 20 milj. euroa.

Selvitysosa: Senaatti-kiinteistöistä annetun lain (1196/2003) 4 §:n 2 momentin mukaan Senaatti-kiinteistöt saa eduskunnan talousarvion käsittelyn yhteydessä antaman suostumuksen rajoissa antaa lainaa sen kanssa samaan liikelaitoskonserniin kuuluvalle osakeyhtiömuotoiselle tytär- ja osakkuusyhtiölle. Lainoitettavia hankkeita on vuosittain 5—10 kpl. Suurimpia yksittäisiä lainoitettavia hankkeita ovat Lahden oikeustalo Oy:n muutostyöt ja Kiinteistö Oy Rovaniemen oikeus- ja poliisitalon julkisivujen peruskorjaustyö.

Pääluokka 29 OPETUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Opetusministeriö

21. Opetusministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 132 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu uuteen palkkausjärjestelmään siirtymisestä.

2004 lisätalousarvio	132 000
2004 talousarvio	21 042 000
2003 tilinpäätös	19 833 000
2002 tilinpäätös	19 413 000

62. EU:n rakennerahastojen valtion rahoitusosuus opetusministeriön osalta (arviomääräraha)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että myöntämisvaltuus kasvaa 62 236 000 eurosta 67 729 000 euroon.

Myöntämisvaltuuden lisäyksen osalta päätöksiä maksatuksista saa tehdä sen jälkeen, kun Euroopan komissio on hyväksynyt Suomen esityksen asianomaisen ohjelma-asiakirjan muuttamisesta.

Selvitysosa: Myöntämisvaltuuden kasvu 5 493 000 eurolla aiheutuu vuoden 2004 suoritusvarauksen budjetoinnista, teknisen avun hallinnonalakohtaisen jaon tarkentumisesta ja tavoite 3 -ohjelman valtion rahoitusosuuden hallinnonalakohtaisen jaon muuttamisesta. Tavoite 3 -ohjelman osalta on otettu vähennyksenä huomioon 992 000 euroa siirtona momentille 32.30.62.

Tarkoituksena on, että myöntämisvaltuuden lisäyksen käytön osalta voidaan toteuttaa tarvittavat valmistelutoimenpiteet mutta mahdollisiin sitoumuksiin on liitettävä ehto, jonka mukaan maksatus edellyttää komission hyväksyntää.

Vuoden 2004 myöntämisvaltuudesta arvioidaan aiheutuvan maksatuksia 16 137 000 euroa vuonna 2004, 29 728 000 euroa vuonna 2005 ja 21 864 000 euroa vuonna 2006.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2004 lisätalousarvio	—
2004 talousarvio	70 992 000
2003 tilinpäätös	55 548 985
2002 tilinpäätös	54 174 490

40. Yleissivistävä koulutus

21. Valtion yleissivistävän koulutuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	2004 lisätalousarvio	800 000
Momentille myönnetään lisäystä 800 000 euroa.	2004 talousarvio	41 171 000
	2003 tilinpäätös	40 063 000
	2002 tilinpäätös	39 200 000

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu vammaisten lasten koulujen toimintamenojen kattamisesta.

88. Tiede

22. Arkistolaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	2004 lisätalousarvio	48 000	23. Kotimaisten kielten tutkimuskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	2004 lisätalousarvio	32 000
Momentille myönnetään lisäystä 48 000 euroa.	2004 talousarvio	13 512 000	Momentille myönnetään lisäystä 32 000 euroa.	2004 talousarvio	2 630 000
<i>Selvitysosa:</i> Lisämäärärahan tarve aiheutuu uuteen palkkausjärjestelmään siirtymisestä.	2003 tilinpäätös	12 977 000	<i>Selvitysosa:</i> Lisämäärärahan tarve aiheutuu uuteen palkkausjärjestelmään siirtymisestä.	2003 tilinpäätös	2 565 000
	2002 tilinpäätös	12 780 000		2002 tilinpäätös	2 509 000

90. Taide ja kulttuuri

27. Valtion elokuvatarkastamon toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	2004 lisätalousarvio	2 000
Momentille myönnetään lisäystä 2 000 euroa.	2004 talousarvio	532 000
	2003 tilinpäätös	505 000
	2002 tilinpäätös	504 000

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu uuteen palkkausjärjestelmään siirtymisestä.

Pääluokka 30

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

12. Maa- ja puutarhatalouden tulotuet ja EU:n yhteisen maatalouspolitiikan liitännäistoimenpiteet

41. *Maa- ja puutarhatalouden kansallinen tuki* (siirtomääräraha 2 v)

Momentin perusteluja täydennetään siten, että vuonna 2004 saa tehdä EU:n komission vuosille 2004—2007 hyväksymän ympäristötuen kansallisen lisäosan mukaisia uusia sitoumuksia siten, että niistä aiheutuu menoja vuosina 2005—2008 yhteensä 8 000 000 euroa.

Selvitysosa: EU:n komissio on hyväksynyt Etelä-Suomen kansallisia tukia koskevan 141 artiklan mukaisen tukiratkaisun, minä mukaan kasvinviljelyn kansallinen tuki korvataan ympäristötuen kansallisella lisäosalla Etelä-Suomessa. Lisäosaa maksetaan ympäristötukeen sitoutuneille viljelijöille A- ja B-tukialueella. Ympäristötuen kansallisesta lisäosasta saa aiheutua menoja vuonna 2004 enintään 60 000 000 euroa. Vuonna 2004 voimassa olevien ympäristötukisitoumusten (mom. 30.12.45) osalta voidaan lisäosa maksaa ilman erillistä lisäosaa koskevaa sitoumusta, mutta vuonna 2004 tehtävien uusien ympäristötukisitoumusten osalta viljelijöiden kanssa tulee tehdä myös sitoumus kansallisesta lisäosasta. Vuonna 2004 tehtävistä uusista viisivuotisista sitoumuksista arvioidaan aiheutuvan menoja 2 000 000 euroa vuonna 2004 ja 8 000 000 euroa vuosina 2005—2008.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2004 lisätalousarvio	—
2004 talousarvio	608 620 000
2003 tilinpäätös	608 620 000
2002 tilinpäätös	588 490 000

46. *Luonnonhaittakorvaus* (siirtomääräraha 2 v)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että EU:n komission vuosille 2000—2006 hyväksymän luonnonhaittakorvausjärjestelmän mukaisia sitoumuksia saa tehdä siten, että niistä aiheutuu vuosina 2005—2008 menoja yhteensä enintään 16 000 000 euroa.

Selvitysosa: Vuoden 2004 talousarviossa myöntämisvaltuus on 10 000 000 euroa. Vuodelta 2003 siirtyi myöntämisvaltuutta vuodelle 2004 5 700 000 euroa. Kun vuonna 2004 luonnonhaittakorvauksiin arvioidaan tarvittavan 21 700 000 euroa, valtuuden lisästarve on 6 000 000 euroa, joka aiheutuu vuonna 2004 tehtävien uusien sitoumusten määrän aiemmin arvioitua voimakkaammasta kasvusta. Aiempina vuosina tehdyistä päätöksistä ja toimenpiteistä aiheutuvat menot vähenevät eräiltä osin.

Tätä muutosta ei ole otettu huomioon oheisessa taulukossa.

Luonnonhaittakorvausjärjestelmän toteuttamisesta aiheutuvat menot, milj. euroa

	2004	2005	2006	2007	2008
Vuonna 2004 tehtävät päätökset ja toimenpiteet	3,90	3,90	3,90	3,90	3,90
— mistä muutos	+3,75	+3,75	+3,75	+3,75	+3,75
Aiempina vuosina tehdyt päätökset ja toimenpiteet	418,77 ¹⁾	11,32	8,51	5,05	-
Yhteensä	422,67	15,22	12,41	8,95	3,90

¹⁾ Tarkistettu arvio

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.	2004 lisätalousarvio	—
	2004 talousarvio	422 673 000
	2003 tilinpäätös	417 673 000
	2002 tilinpäätös	422 673 000

14. Maatilatalouden rakenteen ja maaseudun kehittäminen

49. *Maaseutuelinkeinotoiminnan korkotuki* (arviomääräraha)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että vuonna 2004 korkotukea saa hyväksyä enintään 250 000 000 euron lainapääomalle.

Selvitysosa: Vuoden 2004 talousarvion mukaan korkotukea saa vuonna 2004 hyväksyä enintään 151 370 000 euron lainapääomalle. Vuodelta 2003 siirtyi myöntämisvaltuutta vuodelle 2004 18 755 000 euroa, jolloin käytettävissä on yhteensä 170 125 000 euroa. Valtuuden lisästarve, 98 630 000 euroa, aiheutuu siitä, että investointitukien rahoitustilanne on muuttunut merkittävästi EU:n komission kanssa tehdyn artiklan 141-ratkaisun johdosta, jonka mukaisen tukijärjestelmän komissio hyväksyi maaliskuussa 2004. Ratkai-

sun edellyttämiä korkeita tukitasoja ei voida enää jatkossa rahoittaa nykyisessä laajuudessa MAKERAn varoin ja tästä syystä aiemmin valtionlainoihin liittynyt tuki myönnetään vastaisuudessa korkotukilainoihin liittyvänä korkotukena. MAKERASTA rahoitettaisiin edelleen avustuksena myönnettävä tuki.

Vuonna 2004 hyväksyttävien hakemusten lainapääomaksi arvioidaan yhteensä noin 285 milj. euroa. Tästä noin 125 milj. euroa on vuodelta 2003 siirtyneitä hakemuksia ja noin 160 milj. euroa vuonna 2004 tulevia uusia hakemuksia. Näistä osa on vireillä olleista tai jo päätöksen saaneista valtionlainahakemuksista peruutettuja ja korkotukilainahakemuksiksi muutettavia hakemuksia.

Korkotukilainoista valtiolle aiheutuvat vuosittaiset menot, milj. euroa

	2004	2005	2006	2007	2008	Myöh. vuod. yht.
Aikaisempien vuosien korkotukilainoista	28,2	28,0	25,3	22,5	19,8	60,2
— tarkistus talousarvioon	-1,2	3,8	4,5	4,2	3,8	14,7
Vuoden 2004 korkotukilainoista	4,6	8,9	8,1	6,8	5,2	19,8
— tarkistus talousarvioon	1,2	3,7	2,1	1,4	0,2	-0,7
— josta myöntämisvaltuuden lisäyksestä johtuvaa	2,0	3,8	3,5	3,2	2,9	10,9
Yhteensä	32,8	36,9	33,4	29,3	25,0	80,0

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2004 lisätalousarvio	—
2004 talousarvio	32 800 000
2003 tilinpäätös	23 550 962
2002 tilinpäätös	26 986 269

60. Siirto Maatilatalouden kehittämisrahastoon (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 14 089 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Maatilatalouden kehittämisrahastosta annetun lain (657/1966) 2 §:ssä tarkoitetun siirron maksamiseen.

Selvitysosa: Vuoden 2004 talousarvion luvun 30.14 perustelujen selvitysosassa on todettu, että sen lisäksi, mitä talousarviossa on hyväksytty, on kehyspäätöksen mukaisesti varauduttu käyttämään 14,089 milj. euroa maa- ja metsätalousministeriön myöhemmin määrittelemiä maatalouden rakenteen ja muita kehittämistarpeita varten. Edellä olevan johdosta kyseinen määräraha ehdotetaan siirrettäväksi Maatilatalouden kehittämisrahastoon. Rahastosta myönnettävillä lainoilla ja avustuksilla on tarkoitus tukea maatalojen tuotannollisia investointeja ja sukupolvenvaihdoksia. Rahaston varoja voidaan käyttää myös maaseudun muun elinkeinotoiminnan kehittämiseen maaseutuelinkeinojen rahoituslain mukaisesti. Rahastosta arvioidaan myönnettävän avustuksia vuonna 2004 noin 86,4 milj. euroa.

Maatilatalouden kehittämisrahaston varoista maksetaan maaseutuelinkeinojen rahoituslain (329/1999), porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslain (45/2000), maa- ja metsätalouden rakennepoliittisista toimenpiteistä annetun lain (1303/1994) ja maaseutuelinkeinolain (1295/1990) mukaisista lainoitus-, avustus- ja muista tukitoimenpiteistä aiheutuvia menoja.

2004 lisätalousarvio	14 089 000
----------------------	------------

61. Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston osallistuminen maaseudun kehittämiseen (arviomääräraha)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että vuonna 2004 saa uusia myöntämispäätöksiä tehdä yhteensä 49 936 000 eurolla.

Vuoden 2004 talousarvioon sisältyvän myöntämisvaltuuden suoritusvarauksen osalta päätöksiä maksatuksista saa tehdä sen jälkeen, kun Euroopan komissio on hyväksynyt Suomen esityksen asianomaisen ohjelma-asiakirjan muuttamisesta.

Selvitysosa: Vuoden 2004 talousarviossa myöntämisvaltuus on 48 530 000 euroa. Myöntämisvaltuuden lisäys 1 406 000 eurolla aiheutuu seuraavista tekijöistä.

Vuosina 2000—2002 tehdyistä alueellisen maaseudun kehittämisohjelman (ALMA) hankkeisiin sidotuista varoista vapautuneen myöntämisvaltuuden uudelleenkohdentamiseksi ALMAN myöntämisvaltuutta korotetaan 991 000 eurolla.

Valtiontalouden tarkastusvirasto on todennut tarkastuksessaan, että Itä-Suomen tavoite 1 -ohjelmaan kuuluva investointihanke on kohdennettu ohjelma-asiakirjan vastaisesti väärään toimenpidekokonaisuuteen ja toimenpiteeseen. Kun vuoden 2004 talousarviossa ei ole osoitettavissa valtuutta virheen korjaami-

seen, momentin myöntämisvaltuutta korotetaan 415 000 eurolla. Samalla valtion talousarviosta rahoitettava Itä-Suomen tavoite 1 -ohjelman rahoitusosuus kasvaa edellä mainitun valtuuden määrällä ja Maatilatalouden kehittämisrahaston (MAKERA) rahoitusosuus vähennee vastaavasti.

Myöntämisvaltuuden lisäykset, milj. euroa

Talousarvion myöntämisvaltuus	48,530
Lisätalousarvioesityksen tarkistukset	
— ALMAN uudelleenbudjetointi	0,991
— kohdistuskorjaus (Itä-Suomi)	0,415
Myöntämisvaltuuden lisäys yhteensä	1,406
Tarkistettu myöntämisvaltuus	49,936

Myöntämisvaltuuden lisäysten jakautuminen ohjelmittain, milj. euroa

Ohjelma	Talousarvio	Lisätalousarvioesitys	Yhteensä
ALMA (EMOTR-T)	15,014	0,991	16,005
Tavoite 1 (EMOTR-O)			
— Itä-Suomi	13,858	0,415	14,273
— Pohjois-Suomi	9,566	-	9,566
Leader+ (EMOTR-O)	10,092	-	10,092
Yhteensä	48,530	1,406	49,936

Tarkoituksena on, että myöntämisvaltuuteen sisältyvän suoritusvarauksen käytön osalta voidaan toteuttaa tarvittavat valmistelutoimen-

piteet mutta mahdollisiin sitoumuksiin on liitettävä ehto, jonka mukaan maksatus edellyttää komission hyväksyntää.

Myöntämisvaltuuksien käytöstä valtiolle aiheutuvat menot, milj. euroa

Myöntämisvaltuusvuosi	2004	2005	2006	2007	Yhteensä
Vuosien 2000—2003 sitoumukset	51,222	35,887	10,163	1,260	98,532
Vuoden 2004 sitoumukset ¹⁾	8,496	15,877	20,532	4,035	48,940
Yhteensä	59,718	51,764	30,695	5,295	147,472

¹⁾ Vuonna 2008 lisäksi 0,996 milj. euroa.

Vastaavat lisäykset valtion rahoitusosuutta koskevassa myöntämisvaltuudessa on tehty momentilla 30.14.62.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2004 lisätalousarvio	—
2004 talousarvio	59 718 000
2003 tilinpäätös	37 218 104
2002 tilinpäätös	26 226 317

62. *Valtion rahoitusosuus EU:n osaksi rahoittamasta maaseudun kehittämisestä* (arvio-määräraha)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että vuonna 2004 saa uusia myöntämispäätöksiä tehdä 66 968 000 eurolla.

Vuoden 2004 talousarvioon sisältyvän myöntämisvaltuuden suoritusvarauksen osalta päätöksiä maksatuksista saa tehdä sen jälkeen, kun Euroopan komissio on hyväksynyt Suomen esityksen asianomaisen ohjelma-asiakirjan muuttamisesta.

Selvitysosa: Vuoden 2004 talousarviossa myöntämisvaltuus on 64 596 000 euroa. Myöntämisvaltuuden lisäys 2 372 000 eurolla

aiheutuu momentilla 30.14.61 esitetystä syistä.

Alueellisen maaseudun kehittämisohjelman (ALMA) aiemmin vapautuneiden myöntämisvaltuuksien uudelleenkohdentamiseksi myöntämisvaltuutta korotetaan 1 957 000 eurolla. Itä-Suomen tavoite 1 -ohjelmaan kuuluvan investointihankkeen kohdentamiseksi oikeaan toimenpidekokonaisuuteen korotetaan valtion rahoitusosuutta koskevaa myöntämisvaltuutta 415 000 eurolla. Samalla valtion talousarvion rahoitusosuus Itä-Suomen tavoite 1 -ohjelmasta kasvaa viimemainitulla valtuuden määrällä ja Maatilatalouden kehittämisrahaston (MAKERA) rahoitusosuus vähenee vastaavasti.

Myöntämisvaltuuden lisäykset, milj. euroa

Talousarvion myöntämisvaltuus	64,596
Lisätalousarvioesityksen tarkistukset	
— ALMAN uudelleenbudjetointi	1,957
— kohdistuskorjaus (Itä-Suomi)	0,415
Myöntämisvaltuuden lisäys yhteensä	2,372
Tarkistettu myöntämisvaltuus	66,968

Myöntämisvaltuuden lisäysten jakautuminen ohjelmittain, milj. euroa

Ohjelma	Talousarvio	Lisätalousarvioesitys	Yhteensä
ALMA (EMOTR-T)	30,025	1,957	31,982
Tavoite 1 (EMOTR-O)			
— Itä-Suomi	13,361	0,415	13,776
— Pohjois-Suomi	8,791	-	8,791
Leader+ (EMOTR-O)	7,669	-	7,669
Yhteensä	59,846	2,372	62,218
EAKR-osarahoitteiset	2,900	-	2,900
— tavoite 1 -ohjelmat	0,873	-	0,873
— tavoite 2 -ohjelmat	0,887	-	0,887
— Interreg	1,140	-	1,140
Muut	1,850	-	1,850
Yhteensä	64,596	2,372	66,968

Tarkoituksena on, että myöntämisvaltuuteen sisältyvän suoritusvarauksen käytön osalta voidaan toteuttaa tarvittavat valmistelutoimen-

piteet mutta mahdollisiin sitoumuksiin on liitettävä ehto, jonka mukaan maksatus edellyttää komission hyväksyntää.

Myöntämisvaltuuksien käytöstä valtiolle aiheutuvat menot, milj. euroa

Myöntämisvaltuusvuosi	2004	2005	2006	2007	Yhteensä
Vuosien 2000—2003 sitoumukset	72,481	52,056	14,238	1,146	139,921
Vuoden 2004 sitoumukset ¹⁾	17,311	20,788	25,173	2,888	66,160
Yhteensä	89,792	72,844	39,411	4,034	206,081

¹⁾ Vuonna 2008 lisäksi 0,808 milj. euroa.

Vastaavat lisäykset EU:n rahoitusosuutta koskevassa myöntämisvaltuudessa on tehty EMOTR:n osalta momentilla 30.14.61. Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2004 lisätalousarvio	—
2004 talousarvio	89 792 000
2003 tilinpäätös	50 742 991
2002 tilinpäätös	38 876 667

31. Metsätalouden edistäminen ja valvonta

44. *Tuki puuntuotannon kestävyden turvaamiseen* (arviomääräraha)

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahasta saa käyttää enintään 253 498 euroa kumotun metsänparannuslain (140/1987) mukaisesti Pohjois-Pohjanmaan metsäkeskuksen toimialueella sellaisten metsänparannushankkeiden rahoittamiseen, joita koskevat rahoituspäätökset on annettu ennen 31 päivää joulukuuta 1999.

Selvitysosa: Kestävän metsätalouden rahoituksesta annetun lain siirtymäsäännöksen nojalla lain tarkoituksiin osoitettuja varoja saadaan käyttää kumotun metsänparannuslain mukaisesti vuoden 2002 loppuun sellaisen metsänparannushankkeen rahoittamiseen, jota koskeva rahoituspäätös on annettu ennen 31 päivää joulukuuta 1999. Pohjois-Pohjanmaan metsäkeskuksessa tällaisten hankkeiden menojen kirjaus on 253 497,92 euron edestä viivästynyt vuoden 2002 lopun määräajasta. Tämän

johdosta momentin perusteluja esitetään täydennettäväksi siten, että momentin kuluvan vuoden määrärahasta voisi käyttää enintään 253 498 euroa kumotun metsänparannuslain (140/1987) mukaisesti sellaisten metsänparannushankkeiden rahoittamiseen, joita koskevat rahoituspäätökset on annettu ennen 31 päivää joulukuuta 1999.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2004 lisätalousarvio	—
2004 talousarvio	62 895 000
2003 tilinpäätös	69 151 993
2002 tilinpäätös	48 102 620

50. *Eräät metsätalouden valtionavut* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 293 000 euroa.

Lisäksi momentin käyttösuunnitelmaa muutetaan seuraavasti:

Muutos käyttösuunnitelmaan, euroa

	Alkuperäinen käyttösuunnitelma	Muutos +/-	Muutettu käyttösuunnitelma
01. Föreningen för Skogskultur rf	50 000	-	50 000
02. Työtehoseura ry	471 000	-	471 000
03. Metsämuseosäätiö	1 715 000	+293 000	2 008 000
04. Mustilan Kotikunnas -säätiö	51 000	-	51 000
05. Suomen Metsäyhdistys ry	434 000	-	434 000
06. Euroopan Metsäinstituutti ry	1 009 000	-	1 009 000
Yhteensä	3 730 000	+293 000	4 023 000

Selvitysosa: Lisämääräraha on tarkoitettu käyttämään Metsämuseosäätiön puunkorjuun koneellistamisen esittelyhallin rakentamiseen. Tarkoitukseen on vuoden 2002 valtion talousarviossa myönnetty 666 000 euroa, vuoden 2003 talousarviossa 1 995 000 euroa ja vuoden 2004 talousarviossa 1 195 000 euroa eli yhteensä 3 856 000 euroa. Koska vuoden 2002 talousarviossa momentin määrärahalaji oli kiinteä, on rakennushankkeen viivästymisen vuoksi vuoden 2002 erityisavustuksesta käyt-

tämättä jäänyt 293 505,67 euroa palautettu valtiolle. Hankkeen loppuunsaattamiseksi momentin määrärahaa ehdotetaan lisättäväksi vastaavasti 293 000 eurolla. Palautusta vastaava tulo on merkitty momentille 12.30.99.

2004 lisätalousarvio	293 000
2004 talousarvio	3 730 000
2003 tilinpäätös	4 030 000
2002 tilinpäätös	2 718 000

33. Metsähallitus

Luvun perustelujen päätösosan kohta 2. *Peruspääoman alennus* muutetaan seuraavaksi:
2. *Peruspääoman alennus*

Metsähallitukselta voidaan siirtää vuonna 2004 Metsäntutkimuslaitoksen hallintaan tutkimusmetsäverkoston täydentämiseksi kiinteistövarallisuutta ja Metsäntutkimuslaitokselta Metsähallituksen hallintaan kiinteistövarallisuutta. Edellä olevan johdosta Metsähallituksen peruspääomaa alennetaan 0,9 milj. eurolla. Kun aiempina vuosina tehtyjen kiinteistövarallisuussirtojen johdosta peruspääomaa alennetaan 0,4 milj. eurolla, Metsähallituksen peruspääoman suuruus on 851,2 milj. euroa. Valtioneuvosto valtuutetaan päättämään tarkemmin siirrettävästä omaisuudesta.

Selvitysosa: Luvun perustelujen päätösosan kohtaa 2. *Peruspääoman alennus* muutetaan siten, että Metsähallitukselta Metsäntutkimuslaitokselle tehtävän hallinnansiirron lisäksi myös Metsäntutkimuslaitokselta voidaan siirtää alueita Metsähallitukselle. Vuonna 2004 Metsähallitukselta on tarkoitus siirtää Metsäntutkimuslaitoksen hallintaan arvoltaan noin 1,5 milj. euron ja Metsäntutkimuslaitokselta on tarkoitus siirtää Metsähallituksen hallintaan arvoltaan noin 0,6 milj. euron kiinteistövarallisuus, joiden nettovaikutus peruspääomaan on 0,9 milj. euroa. Hallinnansiirrot liittyvät Metsäntutkimuslaitoksen tutkimusmetsäverkoston kehittämiseen.

Vuoden 2004 talousarviossa peruspääoman tasoksi on päätetty 851,6 milj. euroa, missä on otettu huomioon 0,9 milj. euron vähennys kiinteistövarallisuuden muutosten johdosta. Tässä lisätalousarvioesityksessä vuonna 2004 toteutettavista kiinteistövarallisuuden siirroista aiheutuva

muutosta peruspääomaan ei ehdoteta muutettavaksi. Peruspääomaa ehdotetaan alennettavaksi sen johdosta, että vuonna 2002 Metsähallituksen hallintaan siirretyn puolustusvoimien käytössä olleen kiinteistövarallisuuden arvo oli 0,4 milj. euroa pienempi kuin talousarvion valmistelussa arvioitiin.

51. Vesivarojen käyttö ja hoito

22. Vesivarojen käytön ja hoidon menot (siir-	2004 lisätalousarvio	12 000
tomääräraha 2 v)	2004 talousarvio	5 292 000
Momentille myönnetään lisäystä 12 000 eu-	2003 tilinpäätös	5 196 000
roa.	2002 tilinpäätös	5 128 000

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu alueellisten ympäristökeskusten uuteen palkkausjärjestelmään siirtymisestä.

Pääluokka 31 LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Liikenne- ja viestintäministeriö

22. *Tutkimus ja kehittäminen* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 197 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarpeesta 88 000 euroa aiheutuu EU:n myöntämästä VIKING MIP 2001 -selvitys- ja toteutushankkeiden toisen maksuerän ministeriön osuudesta, 97 000 euroa VIKING MIP 2003 -selvitys- ja toteutushankkeiden ensimmäisen maksuerän

ministeriön osuudesta ja 12 000 euroa ERANET Transport -hankkeen ensimmäisen maksuerän ministeriön osuudesta. Vastaava tulo on merkitty momentille 12.31.99.

2004 lisätalousarvio	197 000
2004 talousarvio	6 850 000
2003 tilinpäätös	8 211 000
2002 tilinpäätös	9 755 000

24. Tiehallinto

21. *Perustienpito* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 5 000 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämääräraha on tarkoitettu käyttämään Tielaitoksen organisaatiouudistuksesta aiheutuviin sopeuttamistoimiin.

2004 lisätalousarvio	5 000 000
2004 talousarvio	583 326 000
2003 tilinpäätös	606 262 100
2002 tilinpäätös	620 917 000

79. *Jälkirahoitus-, kokonaisrahoitus- ja elinkaari- ja elinkaari- ja elinkaari- ja elinkaari-* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 2 000 000 euroa.

Momentin perusteluja täydennetään siten, että Tiehallinto oikeutetaan solmimaan Muurla—Lohja -elinkaarihanketta koskeva 25 vuoden pituinen palvelusopimus enintään 700 milj. euron kokonaiskustannusten määrästä ja että määrärahaa saa käyttää palvelusopimuksesta aiheutuvien menojen lisäksi myös hankkeen suunnittelusta, hankintapalveluista ja muista valmistelevista toimista aiheutuviin menoihin sekä palkkausmenoihin enintään yhden henkilötyövuoden verran.

Selvitysosa: Momentin nimike on muutettu.

Elinkaarimallilla tarkoitetaan väyläinvestoinnin toteutustapaa, jossa palvelun tuottaja vastaa kokonaispalveluna väylän rakentamisesta, rakennussuunnittelusta ja kunnossapidosta enintään 25 vuoden ajalta. Hanke kilpai-

lutetaan yhtenä kokonaisuutena. Palvelun tuottajalle maksetaan vuotuista palvelumaksua väylän liikenteelle avaamisen jälkeen. Palvelumaksu määräytyy suoritteen laatutekijöiden perusteella, joita ovat käytettävyys, turvallisuus, ympäristö, kestävyys sekä muut vastaavat tekijät. Palvelusopimuksen päätyttyä palvelun tuottaja luovuttaa väylän sovitussa kunnossa väylän omistajalle.

Hankkeen kilpailuttaminen aloitetaan esivalintavaiheella, jonka jälkeen alkaa varsinainen tarjouskilpailu. Sopimuksen alkamisajankohdaksi arvioidaan vuoden 2005 syksyä ja lopputarjousajankohdaksi vuoden 2030 syksyä. Muurlan—Lohjan moottoritieosuus on tarkoitus avata liikenteelle vuoden 2009 lopussa ja ensimmäisenä vaiheena 25 km pitkä osuus Muurla—Lahnajärvi 1—2 vuotta tätä ennen. Hankkeen sopimusvaluutus on 700 milj. euroa. Hankkeen rakennuskustannusten osuudeksi arvioidaan noin 335 milj. euroa, kunnossapidon osuudeksi 36 milj. euroa sekä rahoituskustannusten osuudeksi 329 milj. euroa. Tavoitteena on, että kilpailun tuloksena hankkeesta valtiolle aiheutuvat kustannukset jäävät merkittävästi 700 milj. euron sopimusvaluutusta pienemmiksi. Hankkeesta arvioidaan aiheutuvan menoja ennen käyttöönottoa 2 milj. euroa. Palvelumaksu vuonna 2008 on noin 11,0 milj. euroa ja

vuosina 2009—2030 yhteensä 683,4 milj. euroa.

Uuden elinkaarirahoitushankkeen E18 (vt1) Muurla—Lohja perusteluna esitetään seuraavaa: E18 Turku—Helsinki—Vaalimaa on Suomen kansainvälisesti merkittävin tieyhteys ja osa EU:n prioriteettihanketta "Pohjolan kolmio", jonka kehittämiseen Suomi on sitoutunut. Jakso Muurla—Lohja on viimeinen puuttuva osuus Helsinki—Turku -moottoritieyhteydestä, kun rakenteilla oleva osuus Lohja—Lohjanharju valmistuu liikenteelle vuonna 2005.

Rakennettavan moottoritiejakson pituus on 50 km. Korvattava nykyinen tieosuus pohjautuu 1930-luvulla rakennettuun tielinjaan, jonka laatu- ja turvallisuustaso eivät täytä nykyliikenteen vaatimuksia. Nykyliikenne on noin 9 000—11 000 autoa/vrk, ja suurehko raskaan liikenteen osuus lisää tien ruuhkaherkkyyttä ja kuljetusaikataulujen epävarmuutta. Nykyisellä tiellä tapahtuu vuosittain 26 henkilövahinko-onnettomuutta.

Uusi tielinjaus parantaa merkittävästi Lohjan liikenteellistä asemaa, tuoden sen E18:n varteen. Moottoritien ympäristövaikutusten lievittämiseksi sille on suunniteltu seitsemän tunnelia, yhteispituudeltaan 5,1 km, sekä laajat meluntorjunta- ja pohjavesisuojaustoimet. Hankkeen hyötykustannussuhde on 1,7.

Lisäys hanke-erittelyyn

	Valmis liikenteelle	Sopimusvaluutus milj. €	Budjetoitu määrärahaa		Lisätalous-		
			aiemmin milj. €	v. 2004 milj. €	arvioesitys v. 2004 milj. €	Rahoitustarve myöhemmin milj. €	
Elinkaarirahoitushankkeet							
E18 Muurla—Lohja	2009	700,0	-	-	2,0	698,0	
Yhteensä		700,0	-	-	2,0	698,0	

2004 lisätalousarvio	2 000 000
2004 talousarvio	36 300 000
2003 tilinpäätös	78 106 000
2002 tilinpäätös	64 717 000

40. Ratahallintokeskus

21. <i>Perusradanpito</i> (siirtomääräraha 2 v) Momentille myönnetään lisäystä 20 030 000 euroa.	ikäisten päällysrakenteiden uusimiseen ja korvausinvestointeihin.	
<i>Selvitysosa</i> : Lisämäärärahan tarpeesta 5 030 000 euroa aiheutuu EU:n TEN-tuesta, joka on tuloutettu momentille 12.31.40 vuonna 2003. Lisämääräraha on tarkoitettu käyttä yli-	2004 lisätalousarvio 2004 talousarvio 2003 tilinpäätös 2002 tilinpäätös	20 030 000 254 683 000 289 901 000 256 991 000

50. Ilmailulaitos

Luvun perusteluja muutetaan siten, että Ilmailulaitoksen investoinneista saa aiheutua menoja vuonna 2004 enintään 60 milj. euroa.

Lisäksi luvun perusteluja täydennetään siten, että perustelujen loppuun lisätään seuraava kohta:
5. Omaisuuden luovuttaminen

Valtion kiinteistöhallinnon uudelleenjärjestelyjä Puolustushallinnon kiinteistöuudistukseen liittyen jatketaan edelleen siten, että vuonna 2004 Senaatti-kiinteistöiltä siirretään kiinteistöjä, rakennuksia, rakennelmia ja verkostoja Ilmailulaitoksen hallintaan. Siirrettävän omaisuuden arvo on noin 15 milj. euroa. Omaisuus merkitään muuhun omaan pääomaan eikä sille aseteta tuottovaatimusta. Valtioneuvosto oikeutetaan päättämään tarkemmin siirrettävästä omaisuudesta.

Ilmailulaitos saa luovuttaa käyvällä hinnalla Ilmailulaitoksen omistuksessa kokonaan olevalle tytäryhtiölleen vuonna 2004 Senaatti-kiinteistöiltä Ilmailulaitokselle vuonna 2004 siirtyvää varallisuutta enintään 15,0 milj. euron arvosta.

Selvitysosa: Ilmailulaitoksen investointivaltuutta nostetaan 55 milj. eurosta 60 milj. euroon. Investointeja toteutetaan suunniteltua enemmän.

Puolustushallinnon kiinteistöuudistukseen liittyen Senaatti-kiinteistöjen hallinnasta siirretään vuonna 2004 alusta Ilmailulaitoksen käyttöomaisuudeksi puolustusvoimien käytössä olevia maa-alueita, rakennuksia rakennelmia ja verkostoja. Siirtyvän omaisuuden arvo on yhteensä noin 15 milj. euroa. Omaisuuden siirrot merkitään Ilmailulaitoksen taseeseen korottamalla taseen muuta omaa pääomaa siirtyvän omaisuuden arvolla. Luovutetulle omaisuudelle ei siten aseteta tuottovaatimusta. Ilmailulaitos voi siirtää hallinnansiirrolla tytäryhtiölleen saamansa omaisuuden lukuun ottamatta maa-alueita.

60. Joukkoliikenteen palvelujen ostot, korvaukset ja tuet

63. <i>Joukkoliikenteen palvelujen osto ja kehittäminen</i> (siirtomääräraha 3 v) Momentille myönnetään lisäystä 121 000 euroa.	hankkeelle, jota vastaava tulojen lisäys on merkitty momentille 12.31.99.	
<i>Selvitysosa</i> : Lisämäärärahan tarve aiheutuu EU:n myöntämästä tuesta IMAGE-	2004 lisätalousarvio 2004 talousarvio 2003 tilinpäätös 2002 tilinpäätös	121 000 82 318 000 83 134 000 79 880 000

99. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan muut menot

19. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 4 890 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu lähinnä perustienpidon ja perusradanpidon lisääntyvistä menoista.

2004 lisätalousarvio	4 890 000
2004 talousarvio	278 000 000
2003 tilinpäätös	288 586 196

62. EU:n rakennerahastojen valtion rahoitusosuus liikenne- ja viestintäministeriön osalta (arviomääräraha)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että myöntämisvaltuus kasvaa 7 413 000 eurosta 7 594 000 euroon.

Myöntämisvaltuuden lisäyksen osalta päätöksiä maksatuksista saa tehdä sen jälkeen, kun Euroopan komissio on hyväksynyt Suomen

esityksen asianomaisen ohjelma-asiakirjan muuttamisesta.

Selvitysosa: Myöntämisvaltuuden kasvu 181 000 eurolla aiheutuu vuoden 2004 suoritusvarauksen budjetoinnista.

Tarkoituksena on, että myöntämisvaltuuden lisäyksen käytön osalta voidaan toteuttaa tarvittavat valmistelutoimenpiteet mutta mahdollisiin sitoumuksiin on liitettävä ehto, jonka mukaan maksatus edellyttää komission hyväksyntää.

Vuoden 2004 myöntämisvaltuudesta arvioidaan valtiolle aiheutuvan maksatuksia 6 019 000 euroa vuonna 2004 ja 1 575 000 euroa vuonna 2005.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2004 lisätalousarvio	—
2004 talousarvio	6 664 000
2003 tilinpäätös	4 320 843

Pääluokka 32

KAUPPA- JA TEOLLISUUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

20. Teknologia politiikka

Valtio voi luopua määrävähemmistöosuudestaan Licentia Oy:ssä.

Selvitysosa: Licentia Oy on teknologian kaupallistamiseen erikoistunut yritys, jonka omistavat Suomen valtio (37,48 %), Helsingin yliopiston rahastot (31,28 %) ja Sitra (31,24 %). Valtion omistamia osakkeita hallinnoi Valtion teknillinen tutkimuskeskus VTT. Yhtiön osakepääoma on 336 375,85 euroa ja sen arvoksi on määritelty 2,1 milj. euroa.

Licentia Oy on toimintaedellytystensä turvaamiseksi suunnitellut ottavansa 600 000 euron oman pääoman ehtoisen vaihtovelkakirjalainan.

Mikäli edellä mainittu järjestely toteutuu, valtion omistusosuus laskee 29 prosenttiin.

<i>70. Geologian tutkimuskeskuksen alushankinta (arviomääräraha)</i>	2004 lisätalousarvio	84 000
	2004 talousarvio	168 000
Momentille myönnetään lisäystä 84 000 euroa.	2003 tilinpäätös	336 000
	2002 tilinpäätös	253 000

Selvitysosa: Hankinta-aikataulun nopeutumisen johdosta vuoden 2005 rahoitus aikaistetaan vuodelle 2004.

30. Yrityspolitiikka

Mikäli vuoden 2003 ensimmäisen lisätalousarvion enintään 15 000 000 Yhdysvaltain dollarin velkakonversiovaltuutta on jäänyt käyttämättä, saa kauppa- ja teollisuusministeriö tai sen valtuuttamat laitokset tehdä vuonna 2004 tieteellisten laitteiden hankintoja ja tutkimuspalveluja koskevia sopimuksia valtuuden sitomatta olevasta määrästä siten kuin vuonna 2003 allekirjoitetun Suomen ja Venäjän federaation välisessä sopimuksessa entiseltä Neuvostoliitolta olevien velkasaatavien osittaisesta hoitamisesta on sovittu. Valtuudesta aiheutuvat maksut suoritetaan valtioneuvoston rahastolle vuoden 2005 talousarviossa.

45. Yritysten investointi- ja kehittämishankkeiden tukeminen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 600 000 euroa.

Lisäksi momentin perusteluja muutetaan siten, että yritystoiminnan tukemisesta annetun lain mukaista investointitukea, pk-yritysten kehittämistukea, yritysten toimintaympäristötukea sekä maataloustuotteiden jalostuksen ja

markkinoinnin investointi- ja kehittämistukea saa vuonna 2004 myöntää yhteensä 20 669 000 euroa.

Selvitysosa: Myöntämisvaltuuden 4 000 000 euron lisäys perustuu hallitusohjelmaan, jossa todetaan, että yksityisten investointien käynnistymistä tuetaan työllisyystilanteen kohentamiseksi. Myöntämisvaltuuden lisäyksessä on otettu huomioon yritystukien riittävyyselvytys. Valtuuden lisäys perustuu myös Itä-Lapin ja Vakka-Suomen vaikeaan työttömyystilanteeseen.

Myöntämisvaltuuden lisäyksestä arvioidaan valtiolle aiheutuvan menoja 600 000 euroa vuonna 2004, 1 500 000 euroa vuonna 2005, 1 300 000 euroa vuonna 2006, 400 000 euroa vuonna 2007 ja 200 000 euroa vuonna 2008.

2004 lisätalousarvio	600 000
2004 talousarvio	18 206 000
2003 tilinpäätös	17 227 350
2002 tilinpäätös	13 540 423

62. EU:n rakennerahastojen valtion rahoitusosuus kauppa- ja teollisuusministeriön osalta (arviomääräraha)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että myöntämisvaltuus kasvaa 71 785 000 eurosta 78 564 000 euroon. Lisäksi momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää EU:n ohjelmakauden 1995—1999 sitoumusten maksamiseen.

Myöntämisvaltuuden lisäyksen osalta päätöksiä maksatuksista saa tehdä sen jälkeen, kun Euroopan komissio on hyväksynyt Suomen esityksen asianomaisen ohjelma-asiakirjan muuttamisesta.

Selvitysosa: Myöntämisvaltuuden kasvu 6 779 000 eurolla johtuu Euroopan aluekehitysrahastosta (EAKR) ja Euroopan sosiaalirahastosta (ESR) osarahoitettujen ohjelmien vuoden 2004 suoritusvarausten budjetoinnista, tavoite 3 -ohjelman valtion rahoitusosuuden ja teknisen avun hallinnonalakohtaisen jaon tarkentumisesta sekä ESR-osarahoitettujen ohjelmien tulo-osuuden lisärahoitustarpeesta. Tavoite 3 -ohjelman osalta on otettu lisäyksenä huomioon 992 000 euroa siirtona momentilta 29.01.62 ja 363 000 euroa momentilta 34.05.62.

Myöntämisvaltuus kauden 2000—2006 ohjelmissa v. 2004, euroa

	talousarvio	lisätalousarvioesitys	Yhteensä
Euroopan aluekehitysrahasto (EAKR)			
Tavoite 1	31 255 000	-	31 255 000
Tavoite 2	24 983 000	2 184 000	27 167 000
Yhteisöaloite Interreg	1 250 000	-	1 250 000
Euroopan sosiaalirahasto (ESR)			
Tavoite 1	1 951 000	-	1 951 000
Tavoite 2	1 887 000	7 000	1 894 000
Tavoite 3	9 113 000	2 588 000	11 701 000
Yhteensä	70 439 000	4 779 000	75 218 000
Tulot	1 346 000	2 000 000	3 346 000
Kaikki yhteensä	71 785 000	6 779 000	78 564 000

Tarkoituksena on, että myöntämisvaltuuden lisäyksen käytön osalta voidaan toteuttaa tarvittavat valmistelutoimenpiteet mutta mahdollisiin sitoumuksiin on liitettävä ehto, jonka

mukaan maksatus edellyttää komission hyväksyntää.

Vuoden 2004 myöntämisvaltuudesta arvioidaan aiheutuvan maksatuksia 16 744 000 euroa vuonna 2004, 32 367 000 euroa vuonna

2005, 23 474 000 euroa vuonna 2006 ja 5 979 000 euroa vuonna 2007.	2004 lisätalousarvio	—
Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.	2004 talousarvio	76 000 000
	2003 tilinpäätös	68 463 984
	2002 tilinpäätös	66 777 674

40. Kuluttaja- ja kilpailupolitiikka

21. *Kuluttajaviraston toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentin perusteluja täydennetään siten, että nettobudjetoitavina tuloina otetaan huomioon myös EU:lta saatavat tulot.

Selvitysosa: EU:lta saatavia nettobudjetoitavia tuloja arvioidaan olevan 40 000 euroa vuonna 2004.

Momentin määrärahaa ei edellä olevan johdosta vähennetä.

2004 lisätalousarvio	—
2004 talousarvio	5 760 000
2003 tilinpäätös	5 731 000
2002 tilinpäätös	5 530 000

31. *Korvaus talous- ja velkaneuvonnan järjestämisestä* (siirtomääräraha 2 v)

Momentin määräraha muutetaan kaksivuotiseksi siirtomäärärahaksi.

Selvitysosa: Arviomäärärahan muuttaminen kaksivuotiseksi siirtomäärärahaksi mahdollistaa Kuluttajavirastolle ja lääneille suunnata säästyneitä varoja niille kunnille, joissa palvelujen kysyntä on suurta ja jonot kohtuuttoman pitkät.

Momentille ei tämän johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2004 lisätalousarvio	—
2004 talousarvio	5 860 000
2003 tilinpäätös	5 860 000
2002 tilinpäätös	4 243 079

Pääluokka 33

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Sosiaali- ja terveysministeriö

62. EU:n rakennerahastojen valtion rahoitusosuus sosiaali- ja terveysministeriön osalta (arviomääräraha)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että myöntämisvaltuus kasvaa 4 329 000 eurosta 4 581 000 euroon. Lisäksi momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää myös EU:n ohjelmakauden 1995—1999 mukaisten sitoumusten maksamiseen.

Suoritusvaraukseen liittyvän myöntämisvaltuuden lisäyksen osalta päätöksiä maksatuksista saa tehdä sen jälkeen, kun Euroopan komissio on hyväksynyt Suomen esityksen asianomaisen ohjelma-asiakirjan muuttamisesta.

Selvitysosa: Valtuuden 252 000 euron kasvusta 229 000 euroa aiheutuu vuoden 2004 suoritusvarauksen budjetoinnista ja 20 000 euroa Urban II -yhteisöaloitteen hallinnonalakohtaisen jaon tarkentumisesta, joka on siirtoa momentilta 26.98.62, sekä 3 000 euroa tekni-

sen avun hallinnonalakohtaisen jaon tarkentumisesta.

Tarkoituksena on, että suoritusvaraukseen liittyvän myöntämisvaltuuden lisäyksen käytön osalta voidaan toteuttaa tarvittavat valmistelutoimenpiteet mutta mahdollisiin sitoumuksiin on liitettävä ehto, jonka mukaan maksatus edellyttää komission hyväksyntää.

Vuoden 2004 myöntämisvaltuudesta arvioidaan aiheutuvan maksatuksia 1 073 000 euroa vuonna 2004, 1 996 000 euroa vuonna 2005 ja 1 512 000 euroa vuonna 2006.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2004 lisätalousarvio	—
2004 talousarvio	5 511 000
2003 tilinpäätös	2 378 911
2002 tilinpäätös	1 265 695

18. Sairausvakuutus

60. Valtion osuus sairausvakuutuslaista johdettavista menoista (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 1 800 000 euroa.

Lisäksi momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahan mitoitus perustuu harkinnanvaraisen kuntoutuksen yksilökohtaisten

kuntoutushankkeiden osalta suoriteperusteseen kuntoutuksen kehittämishankkeita lukuun ottamatta.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu edellisinä vuosina käyttämättä jääneiden harkinnanvaraisen kuntoutuksen määrära-

hojen uudelleen budjetoinnista. Vastaava tulosten lisäys on merkitty momentille 12.33.98.

Vuonna 2004 Kansaneläkelaitoksen vahvistamista harkinnanvaraisen kuntoutuksen kuntoutuslaitosten perusrannusten ja käyttöavustusten sekä sairauksien ehkäisemisen ja siihen liittyvän tutkimus- ja kehittämistoiminnan sekä yksilökohtaisen kuntoutuksen kehittämistoiminnan päätöksistä arvioidaan aiheutuvan sairausvakuutusrahastolle kokonaiskustannuksia 4 200 000 euroa vuonna 2004, 7 600 000 euroa vuonna 2005 ja 4 000 000 eu-

roa vuonna 2006. Vuonna 2003 ja sitä aikaisemmin vahvistetuista päätöksistä arvioidaan aiheutuvan sairausvakuutusrahastolle kokonaiskustannuksia 11 000 000 euroa vuonna 2004 ja 4 400 000 euroa vuonna 2005.

2004 lisätalousarvio	1 800 000
2004 talousarvio	786 000 000
2003 tilinpäätös	727 950 412
2002 tilinpäätös	673 917 228

32. Kuntien järjestämä sosiaali- ja terveydenhuolto

31. Valtionosuus kunnille sosiaali- ja terveyspalvelujen perustamiskustannuksiin (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 1 400 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu ennen vuotta 2004 hyväksytyjen hankkeiden toteuttamisajankohtien muutoksista.

2004 lisätalousarvio	1 400 000
2004 talousarvio	4 900 000
2003 tilinpäätös	15 934 082
2002 tilinpäätös	26 288 870

57. Lomatoiminta

50. Valtion korvaus Maatalousyrittäjien eläkelaitokselle ja kunnille maatalousyrittäjien lomituspalvelujen hallintomenoihin (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 55 000 euroa.

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahasta saa käyttää enintään 55 000 euroa harkinnanvaraisen lisäkorvauksen maksamiseen paikallisyksiköille.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu eduskunnan hyväksymästä hallituksen

esityksestä laiksi maatalousyrittäjien lomituspalvelulain (1231/1996) muuttamisesta siten, että paikallisyksikön kustannuksiin voidaan poikkeuksellisesti maksaa harkinnanvaraista lisäkorvausta laissa säännellyin perustein.

2004 lisätalousarvio	55 000
2004 talousarvio	14 500 000
2003 tilinpäätös	14 499 851
2002 tilinpäätös	14 395 573

Pääluokka 34 TYÖMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Työhallinto

23. Työelämäohjelmat ja työpoliittinen tutkimus (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 48 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu EU:n komission osallistumisesta "EES evaluation: Development of national evaluation practice. Early intervention as an employment policy method (EIPO)" -nimiseen tutki-

musprojektiin päärahoittajana. Vastaava tulo on merkitty momentille 12.34.99.

2004 lisätalousarvio	48 000
2004 talousarvio	5 000 000
2003 tilinpäätös	11 500 000
2002 tilinpäätös	11 091 000

05. Euroopan rakennerahastojen ohjelmien toteutus

61. Euroopan sosiaalirahaston osallistuminen EU:n rakennerahasto-ohjelmiin (arvio-määräraha)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että myöntämisvaltuus kasvaa 116 044 000 eurosta 128 653 000 euroon.

Myöntämisvaltuuden lisäyksen osalta päätöksiä maksatuksista saa tehdä sen jälkeen, kun Euroopan komissio on hyväksynyt Suomen esityksen asianomaisen ohjelma-asiakirjan muuttamisesta.

Selvitysosa: Myöntämisvaltuuden kasvu 12 609 000 eurolla aiheutuu vuoden 2004 suoritusvarauksen budjetoinnista.

Tarkoituksena on, että myöntämisvaltuuden lisäyksen käytön osalta voidaan toteuttaa tar-

vittavat valmistelutoimenpiteet mutta mahdollisiin sitoumuksiin on liitettävä ehto, jonka mukaan maksatus edellyttää komission hyväksyntää.

Vuoden 2004 myöntämisvaltuudesta arvioidaan valtiolle aiheutuvan maksatuksia 37 856 000 euroa vuonna 2004, 64 551 000 euroa vuonna 2005 ja 26 246 000 euroa vuonna 2006.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2004 lisätalousarvio	—
2004 talousarvio	132 827 000
2003 tilinpäätös	121 867 434
2002 tilinpäätös	108 065 713

62. EU:n rakennerahastojen valtion rahoitusosuus työministeriön osalta (arviomääräraha)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että myöntämisvaltuus kasvaa 73 630 000 eurosta 81 537 000 euroon.

Myöntämisvaltuuden lisäyksen osalta päätöksiä maksatuksista saa tehdä sen jälkeen, kun Euroopan komissio on hyväksynyt Suomen esityksen asianomaisen ohjelma-asiakirjan muuttamisesta.

Selvitysosa: Myöntämisvaltuuden kasvu on 7 907 000 euroa, mistä lisäyksenä aiheutuu 8 266 000 euroa vuoden 2004 suoritusvarauksen budjetoinnista ja 4 000 euroa tavoite 2 -ohjelmien teknisen avun hallinnonalakohtaisen jaon tarkentumisesta sekä vähennyksenä 363 000 euroa siirtona momentille 32.30.62 tavoite 3 -ohjelman valtion rahoitusosuuden hallinnonalakohtaisen jaon muuttamisesta.

Tarkoituksena on, että myöntämisvaltuuden lisäyksen käytön osalta voidaan toteuttaa tarvittavat valmistelutoimenpiteet mutta mahdollisiin sitoumuksiin on liitettävä ehto, jonka mukaan maksatus edellyttää komission hyväksyntää.

Vuoden 2004 myöntämisvaltuudesta arvioidaan valtiolle aiheutuvan maksatuksia 31 383 000 euroa vuonna 2004, 38 333 000 euroa vuonna 2005 ja 11 821 000 euroa vuonna 2006.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2004 lisätalousarvio	—
2004 talousarvio	87 689 000
2003 tilinpäätös	78 574 944
2002 tilinpäätös	68 042 423

07. Pakolais- ja siirtolaisuusasiat

21. Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanotto toiminta valtion osalta (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 253 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu EU:n syrjinnän ja rasismien vastaisiin hankkeisiin myöntämisen tuen palautuksesta.

Vastaava tulo on merkitty momentille 12.34.99.

2004 lisätalousarvio	253 000
2004 talousarvio	7 326 000
2003 tilinpäätös	7 513 142
2002 tilinpäätös	6 970 714

Pääluokka 35 YMPÄRISTÖMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Ympäristöministeriö

21. *Ympäristöministeriön toimintamenot*
(siirtomääräraha 2 v)

Muutetaan erittelyvirkoina perustettujen kahden johtajan viran (A29) nimikkeet tehtäviä vastaaviksi kahdeksi asiantuntijan viraksi 1.8.2004 lukien.

Selvitysosa: Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2004 lisätalousarvio	—
2004 talousarvio	23 138 000
2003 tilinpäätös	22 725 000
2002 tilinpäätös	19 009 000

30. Asumisen edistäminen

60. *Siirto valtion asuntorahastoon*

Momentin perusteluja muutetaan siten, että vuonna 2004 saa vuokra-asuntolainojen ja asumisoikeustalolainojen korkotuesta annetun lain ja omistusasuntolainojen korkotuesta annetun lain mukaisia lainoja sekä asunto-osakeyhtiötalolainojen korkotuesta annetun lain mukaisia perusparannusta varten myönnettäviä lainoja hyväksyä korkotukilainoiksi yhteensä enintään 600 000 000 euroa mukaan lukien vuodelta 2003 peruuntuneita hankkeita tai muuten käyttämättä jäänyttä hyväksymisvaltuutta vastaava määrä.

Momentin perusteluja muutetaan lisäksi siten, että vuokratalojen ja asumisoikeustalojen talouden tervehdyttämisvaltuudesta Valtiokonttori saa käyttää enintään 172 000 euroa taloudellisissa vaikeuksissa olevien asuntoyhteisöjen talouden tervehdyttämistä ja kunnossapi-

don suunnittelua edistävästä selvityksistä ja toimenpiteistä aiheutuviin kustannuksiin.

Selvitysosa: Hallituksen asuntopoliittisen ohjelman mukaisesti asunto-osakeyhtiötalojen perusparantamisen 40 prosentin korkotukilainoitusta jatketaan. Korkotukilainat kohdistetaan taloteknisiin ja talon ylläpidon kannalta keskeisiin korjaustoimenpiteisiin kuten putkisto- ja ulkovaipparemontteihin. Korkotukilainoja on tarkoitus myöntää asuntojen perusparantamisen tukemiseksi alueilla, joilla asuntojen arvioidaan säilyvän asutokäytössä myös pitkällä aikavälillä.

Momentille vuokra- ja asumisoikeustalojen talouden tervehdyttämisavustuksiin osoitetusta 2,6 miljoonan euron valtuudesta Valtiokonttori saa käyttää 50 000 euroa taloudellisissa vaikeuksissa olevien asuntoyhteisöjen talouden tervehdyttämistä ja kunnossapidon suunnittelua edistävästä selvityksistä ja toimenpi-

teistä aiheutuviin kustannuksiin. Valtiokonttorin käytettävissä olevan osuuden korottamisella 122 000 eurolla on tarkoitus avustaa valtion tukemien vuokrataloyhtiöiden toimintaan ja rahoitukseen liittyvien riskien hallintaa edistävän KotiPolku-järjestelmän käyttöönottoa ja ylläpitoa.

Momentille ei edellä olevan johdosta myönnetä lisävaltuutta eikä lisämäärärahaa.

2004 lisätalousarvio	—
2004 talousarvio	—
2003 tilinpäätös	—
2002 tilinpäätös	—

40. Alueelliset ympäristökeskukset

21. Alueellisten ympäristökeskusten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 892 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu uuteen palkkausjärjestelmään siirtymisestä.

2004 lisätalousarvio	892 000
2004 talousarvio	63 051 000
2003 tilinpäätös	60 935 000
2002 tilinpäätös	58 438 000

99. Ympäristöministeriön hallinnonalan muut menot

62. EU:n rakennerahastojen valtion rahoitusosuus ympäristöministeriön osalta (arvio-määräraha)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että myöntämisvaltuus kasvaa 8 874 000 eurosta 9 241 000 euroon.

Myöntämisvaltuuden lisäyksen osalta päätöksiä maksatuksista saa tehdä sen jälkeen, kun Euroopan komissio on hyväksynyt Suomen esityksen asianomaisen ohjelma-asiakirjan muuttamisesta.

Selvitysosa: Myöntämisvaltuuden kasvussa on otettu lisäyksenä huomioon 369 000 euroa vuoden 2004 suoritusvarauksen budjetoinnin johdosta. Kun lisäksi otetaan vähennyksenä huomioon 2 000 euroa teknisen avun hallinnonalakohtaisen jaon tarkentumisen johdosta, valtuuden kasvu on 367 000 euroa.

Tarkoituksena on, että myöntämisvaltuuden lisäyksen käytön osalta voidaan toteuttaa tarvittavat valmistelutoimenpiteet mutta mahdollisiin sitoumuksiin on liitettävä ehto, jonka mukaan maksatus edellyttää komission hyväksyntää.

Vuoden 2004 myöntämisvaltuudesta arvioidaan aiheutuvan maksatuksia 2 700 000 euroa vuonna 2004, 3 058 000 euroa vuonna 2005, 3 100 000 euroa vuonna 2006 ja 383 000 euroa vuonna 2007.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2004 lisätalousarvio	—
2004 talousarvio	10 060 000
2003 tilinpäätös	5 641 246
2002 tilinpäätös	5 848 064

Pääluokka 36
VALTIONVELAN KOROT

01. Euromääräisen velan korko

<i>90. Euromääräisen velan korko (arviomääräraha)</i>	Muutosten erittely	€
Momentilta vähennetään 210 000 000 euroa.		
<i>Selvitysosa:</i> Vähennys aiheutuu arvioitua alhaisemmasta korkotasosta sekä vaihtuvakorkoisen velan osuuden kasvusta.		
	Sarjaobligatiolainat	-160 000 000
	Muut obligatiolainat	15 000 000
	Muut joukkovelkakirjalainat	-4 000 000
	Velkasitoumuslainat	-69 000 000
	Velkakirjalainat	8 000 000
	Yhteensä	-210 000 000
	2004 lisätalousarvio	-210 000 000
	2004 talousarvio	2 701 000 000
	2003 tilinpäätös	4 342 274 942
	2002 tilinpäätös	3 050 654 545